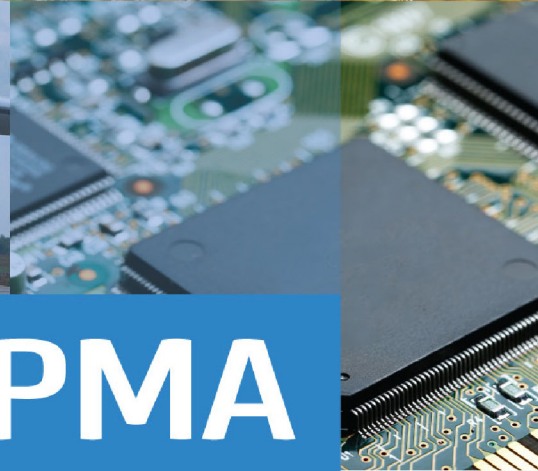




БУДІВЕЛЬНА
ПАЛАТА
УКРАЇНИ



ПЛАТФОРМА економічного патріотизму: невідкладні заходи

2019

Антикризова рада
громадських організацій України



БУДІВЕЛЬНА
ПАЛАТА
УКРАЇНИ



АНТИКРИЗОВА РАДА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ

Громадські організації, галузеві асоціації промисловців та підприємців, роботодавців України

Український союз промисловців і підприємців

Федерація роботодавців України

Торгово-промислова палата України

Рада підприємців при КМУ

Союз хіміків України

Київська Торгово-промислова палата

Українська зернова асоціація

Асоціація «Укрлегпром»

Асоціація «Укроліяпром»

Українська асоціація підприємств чорної металургії

Українська асоціація меблевиків

Українська асоціація вторинних металів

Незалежна асоціація банків України

Асоціація міжнародних автомобільних перевізників
України

Асоціація «Телекомунікаційна палата України»

Київська міська асоціація промисловості, будівництва,
транспорту та зв'язку Асоціація «Київ»

Асоціація фахівців з нерухомості (ріелторів) України

Спілка молочних підприємств

Асоціація українських виробників «Морозиво і
заморожені продукти»

Асоціація з енергоефективності та енергозбереження

Українська вітроенергетична асоціація

Асоціація «УКРПИВО»

Асоціація «Союз птахівників України»

Асоціація «Укркондпром»

Спілка малих, середніх та приватизованих підприємств
України

Асоціація сприяння бізнес-співпраці України та ЄС

Асоціація приватних закладів освіти м. Києва

Національна асоціація «Укрконсервмолоко»

Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу»

Аудиторська палата України

Український кредитно-банківський союз

Асоціація «Укрводка»

Асоціація малих міст України

Українська асоціація операторів зв'язку «Телас»

Асоціація фермерів та сільськогосподарських
підприємств України

Асоціація міжнародних експедиторів України

Інтернет Асоціація України

Асоціація українських автомобілевиробників
«Укравтопром»

Ліга страхових організацій України

Українська асоціація вторинних металів

Національна асоціація «Укрцукор»

Асоціація «Укрцемент»

Асоціація «Укршкіпро»

Асоціація «Меблідеревпром»

Асоціація «Ліга машинобудівників та роботодавців
України «УКРМАШБУД»

Асоціація виробників спеціальної техніки України
«Укрспецтехпром»

Насінева асоціація України

Об'єднання підприємств хлібопекарної промисловості
«Укрхлібпром»

Національна асоціація молочників України
«Укрмолпром»

Спілка орендарів і підприємців України

Українська асоціація виробників тютюнових виробів
«Укртютюн»

Асоціація енергоаудиторів



НЕЗАЛЕЖНА
АСОЦІАЦІЯ
БАНКІВ
УКРАЇНИ



ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНА
ПАЛАТА УКРАЇНИ

УКРЛЕГПРОМ
УКРАЇНСКА АСОЦІАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ
ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ





Асоціація «Теплиці України»

Асоціація портів України «Укрпорт»

Асоціація «Укрелектрокабель»

Спілка наукових та інженерних об'єднань України

Всеукраїнська асоціація пекарів

Біоенергетична асоціація України

Українська асоціація якості

Асоціація «КИЇВ-МАФ»

Союз виробників сокової продукції України

Ліга нафтопромисловців України

Всеукраїнська рада народного контролю «Комітет народного контролю»

Відділення Міжнародної Асоціації ветеранів підрозділів антитерору «Альфа» у місті Києві

Відкритий міжнародний університет реформ «Майдан»

Всеукраїнське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО

ВМГО «Студентська республіка»

Українська асоціація зовнішньої політики

Українська федерація вчених

Український інститут дослідження екстремізму

МГО «Україна-Польща-Німеччина»

МГО «Рада з екологічної безпеки»

Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України

Науково-технічне товариство комунального господарства та побутового обслуговування України

Українська асоціація підприємств водопровідно-каналізаційного господарства

Асоціація готельних об'єднань та готелів міст України

Будівельна палата України

Громадська спілка «Українська асоціація досконалості та якості»

ВГО «Асоціація платників податків України»

ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат»

ТОВ «Кнауф Гіпс Київ»

АТ «Мотор Січ»

ТОВ СП «НІБУЛОН»

ДП «НВКГ «Зоря»-«Машпроект»

ПрАТ «МТС Україна»

ДП «Антонов»

ПАТ «УкрАВТО»

ДП «НАЕК «Енергоатом»

ДП «Завод 410 Цивільної авіації»

ТОВ «ЕМВЕЙ УКРАЇНА»

ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»

Наукові установи, учбові заклади

Національна академія наук України

Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи НАН України

Інститут економіки та прогнозування НАН України

Інститут економіко-правових досліджень НАН України

Академія фінансового управління

Реальний сектор економіки



УОРпобут



ПЛАТФОРМА ЕКОНОМІЧНОГО ПАТРІОТИЗМУ: ПРІОРИТЕТНІ ЗАХОДИ

ЗМІСТ

Викликитазагрозисоціально-економічному розвиткуУкраїни.....	5
Моніторинг реалізації положень «Платформи економічного патріотизму».....	6
Поточна соціально-економічна ситуація.....	7
Відновлення трудового потенціалу України охорона здоров'я та припинення трудової міграції.....	8
Удосконалення державної грошово-кредитної політики: повернення довіри до банківської системи, відновлення кредитування.....	10
Удосконалення фіскальної системи.....	15
Промислова політика та розвиток підприємництва.....	18
Розвиток будівництва.....	26
Транспорт.....	26
Агропромисловий комплекс.....	29
Підтримка малого та середнього бізнесу, розвиок соціального підприємництва.....	31
Сприяння експорту.....	32
Розвиток державних електронних ресурсів, регулювання ІТ-галузі та сфери зв'язку та інформатизації.....	33
Розвиток відновлюваних джерел енергії та енергозбереження.....	35
Ділова досконалість, конкурентоспроможність та сталий розвиток.....	36
Зміцнення позицій українського бізнесу у торгівлі з Євросоюзом.....	36

ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Наближення чергового подвійного виборчого циклу протягом цього року (президентські та парламентські перегони) на фоні зростаючої політичної турбулентності значно збільшує ризики для утримання соціально-економічної стабільності у перехідний період та на подальшу перспективу.

Основними внутрішніми факторами, які здійснюють найбільший вплив на соціально-економічну ситуацію в Україні, залишаються депопуляція, нарощування темпів трудової міграції та зубожіння населення, що відбувається на тлі низьких темпів економічного розвитку, нефективності державного менеджменту, збереження високого рівня корупції, слабкості судової влади, відсутності суттєвих зрушень у покращенні інвестиційного клімату:

1. Поточні й очікувані темпи зростання ВВП низькі, особливо якщо врахувати суттєве падіння виробництва в попередніх періодах. Реальний ВВП у 2017р. порівняно з 2016 р. збільшився на 2,5% (у 2018 р., як очікується, цей показник становить на рівні до 3,2%). При цьому протягом 2014-2015рр. ВВП України зменшився майже на 20% - найгірший результат за всі роки існування України.

2. Ключовим викликом для України протягом наступних двох років буде рефінансування зовнішніх боргів. Високий рівень державного боргу вимагає значних витрат на його обслуговування, наслідками чого є великий обсяг відповідних витрат державного бюджету, звуження джерел державних інвестицій у розвиток та модернізацію економіки тощо. Із загальної суми платежів з погашення державного боргу до 2045 року більше третини припадає на платежі з погашення та обслуговування державного боргу, які необхідно сплатити у 2019-2021 роках, зокрема: у 2019 році - 417,4 млрд грн, у 2020 році - 387,4 млрд грн, у 2021 році - 434,4 млрд грн. Великі витрати на обслуговування боргу поряд з іншим викликані тим, що залучення боргових коштів на зовнішніх ринках відбувається за вищими ставками порівняно з середньоринковим, здебільшого через те, що Україна має найгірший кредитний рейтинг серед сусідніх країн та країн колишнього СРСР.

3. Утруднений доступ до фінансових ресурсів як стримуючий фактор для забезпечення прискореного економічного розвитку та модернізації основних засобів виробництва конкурентоспроможної продукції. Облікова ставка НБУ з осені 2017 року підвищувалася шість разів, сумарно на 5,5 процентних пунктів, відповідно вартість нових бізнес-кредитів у гривні зросла з початку року майже до 20% річних. За експертними оцінками, загалом за останні п'ять років частка корпоративних кредитів у банківських установах скоротилася з 50% до 34%.

4. Вкрай актуальними є протидія деіндустріалізації країни та вжиття заходів із підтримки національних промислових виробників, впровадження інвестиційних та інноваційних інструментів активної структурної політики, захист національних економічних інтересів на зовнішніх ринках. Частка високотехнологічного експорту в загальному експорті продуктів промисловості становила до 7%. Досі не затверджено низку стратегічних документів - Стратегію розвитку промислового комплексу та план розвитку промислового комплексу до 2020 року, Державну програму розвитку вітчизняних промислових підприємств з урахуванням потреб внутрішнього споживання, Стратегію розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року, куди мають бути інтегровані основні завдання нової індустріалізації, зокрема, розвиток внутрішнього ринку високотехнологічної та інноваційної продукції тощо.

5. Низькі доходи населення не сприяють розвитку внутрішнього ринку споживання, що призводить до падіння рівня довіри до діяльності влади, провокує радикальні прояви у суспільстві. В Україні (дані ООН за 2017 рік) 60% населення знаходяться нижче межі бідності, 1,7 млн внутрішньо переміщених осіб, 2,8 млн людей з інвалідністю. Згідно даних Рахункової палати України, переважна більшість українців не могли дозволити собі здійснювати непередбачувані витрати, більше половини не мали можливості відпочивати разом з родиною принаймні упродовж одного тижня на рік, третина не мала коштів для купівлі призначених ліків та медичного приладдя та оплати лікування в стаціонарі.

Високі ризики для спроможності подальшого кадрового забезпечення потреб національної економіки власною робочою силою мають процеси депопуляції і старіння населення (у 2017р. чисельність населення зменшилася на 198,1 тис. осіб. (на 100 померлих 63 народжених), упродовж січня-листопада 2018р. чисельність населення зменшилася на 208,8 тис. осіб. Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю народжених (на 100 померлих - 58 народжених). Україна потрапила до країн із найбільш стрімкими темпами скорочення населення. За оцінками Організації Об'єднаних Націй, до 2050 року населення України може скоротитись на 18% до 36,4 млн осіб, а до 2100 року - на 57% до 28, 2 млн осіб. Негативною залишається динаміка чисельності економічно активного населення у віці 15-70 років. Відтворення населення забезпечується менш ніж на три чверті. Третина населення не доживає до завершення періоду трудової діяльності (65 років).

6. Гостро постає питання збереження і розвитку інтелектуального потенціалу держави як її конкурентної переваги, оскільки надто високими залишаються втрати трудового потенціалу країни внаслідок трудової та освітньої міграції. Згідно з експертними оцінками, сьогодні за кордоном працюють до 7 млн. українців. Набуває поширення еміграція бізнесу. За даними Держстату, у період 2010-2017 рр кількість вітчизняних дослідників скоротилася більш, ніж у двічі.

7. Одним із вагомих недоліків у діяльності уряду, сформованого не за професійної ознакою, а виключно на

основі партійних квот, є хибна кадрова політика. Наслідком цього процесу стало комплектування різного рівня управлінських ланок міністерств та відомств за принципом відданості керівництву та кон'юнктурного підходу в умовах загострення боротьби за ресурси. Значно знижує якість державного управління хронічна хвороба відсутності перших керівників у міністерствах та відомствах, провідних державних компаніях та підприємствах, що генерують або контролюють значні фінансові потоки та ресурси в країні (Міністерство агрополітики та продовольства, Міністерство охорони здоров'я, Державна фіскальна служба, Фонд державного майна, Державна служби геології та надр, Державна служба експортного контролю, Державна служби інтелектуальної власності, Держгеокадастр, Державне агентство автомобільних доріг, Державне агентство інфраструктурних проектів, ДАК «Хліб України», ДП «Укрспірт», АТ «Укртрансгаз», НАК «Укргролізінг» тощо).

8. Незважаючи на декларації представників уряду про створення сприятливого бізнес-середовища, тиск силових органів на підприємців не зупиняється, зростає кількість кримінальних злочинів проти бізнесу. За результатами дослідження РwC в Україні 2018 року, 73% респондентів відповіли, що їхні організації стали жертвами випадків хабарництва та корупції протягом останніх двох років. До п'ятірки найбільш поширених видів економічних злочинів та шахрайства також входять: незаконне привласнення майна, шахрайство у сфері закупівель, шахрайство у сфері управління персоналом та кіберзлочини. Поживним середовищем цьому є недосконала система захищеності прав власності як об'єктів нерухомості, так і корпоративних прав. Водночас діяльність новостворених антикорупційних органів дискредитована та неефективна через внутрішні конфлікти та втручання політичних сил.

У сукупності зазначені вище фактори, з урахуванням особливо значущих безпекових викликів, що потребують окремого ретельного аналізу та врахування, в умовах неконсолідованості та здебільше ситуативних дій державних органів (Парламент-Уряд) значно звужуватимуть можливості для змістовних позитивних економічних перетворень та трансформації України у конкурентоспроможну та самодостатню державу.

«Платформа економічного патріотизму» визначає пріоритети на 2019 рік та містить конкретні пропозиції, спрямовані на відновлення промислового розвитку країни. Її основою стали результати експертних обговорень, круглих столів, форумів, організованих УСПП спільно з партнерами та науковцями протягом останнього періоду.

«Платформа економічного патріотизму: невідкладні заходи» була ухвалена учасниками розширеного засідання Антикризисової ради громадських організацій України та Правління Українського союзу промисловців і підприємців 1 березня 2019 року.

МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ «ПЛАТФОРМИ ЕКОНОМІЧНОГО ПАТРІОТИЗМУ»

10 листопада 2017 року на розширеному XV з'їзді Українського союзу промисловців і підприємців, за участі роботодавців та партнерських громадських організацій бізнесу було затверджено «Платформу економічного патріотизму», в якій узагальнено низку пропозицій та рекомендацій ділової спільноти керівництву країни щодо пришвидшення темпів економічного розвитку та, зокрема, припинення неприйнятних тенденцій деіндустріалізації у вітчизняній економіці.

Окремі із запропонованих рішень вже враховані та реалізовані у діяльності Уряду та парламенту, зокрема:

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання розстрочення сплати податку на додану вартість та застосування забезпечення виконання зобов'язань під час ввезення на митну територію України обладнання для власного виробництва на території України» №85 від 7 лютого 2018 року,

Постанова КМУ від 1 лютого 2017 р. № 49 щодо удосконалення процедур, пов'язаних із здійсненням оплати за результатами проведення публічних закупівель пасажирського автотранспорту;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 року № 2-р) щодо зниження ставок портових зборів на 20%;

Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» від 17 січня 2018 р. № 67-р;

Початок поки що формальних процедур щодо створення Експортно-кредитного агентства. Зокрема, постановою КМУ від 07.02.2018 № 65 затверджено Статут ЕКА, положення про наглядову раду, про правління та ін. Крім того, спільним наказом Мінекономрозвитку та Мінфіну від 20.08.2018 № 228/305 затверджено паспорт бюджетної програми на 2018 р. за КПКВК 1201530 «Формування статутного капіталу публічного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство». (Втім, подальших, більш очікуваних бізнесом, дій щодо реального запуску діяльності ЕКА наразі не реалізовано).

Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 8521.02.2018 року, якою затверджено Порядок надання розстрочення сплати податку на додану вартість та застосування забезпечення виконання зобов'язань під час

ввезення на митну територію України обладнання для власного виробництва на території України.

Законом України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році” від 07.12.17 р. № 2246-VIII, внесено зміни до Податкового кодексу України, якими, зокрема, передбачено:

тимчасово, до 31.12.2018, звільнення від оподаткування ПДВ та акцизним податком операцій із ввезення на митну територію України та реалізації на митній території України транспортних засобів, оснащених виключно електричними двигунами, в тому числі вироблених в Україні;

тимчасово, до 01.01.2020, можливість розстрочення (рівними частинами) сплати ПДВ на термін, зазначений у заяві платника податку, не більше 24 календарних місяців, без нарахування процентів, пені та штрафів, визначених Податковим кодексом, при ввезенні на митну територію України з поміщенням в митний режим імпорту обладнання, що класифікується за відповідними товарними підкатегоріями згідно з УКТЗЕД.

У відповідь на звернення роботодавців авіаційної промисловості Харківської області щодо необхідності реалізації заходів у сфері авіабудування, визначених у «Стратегії розвитку вітчизняної авіаційної промисловості на період до 2020 року», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 р. № 1656-р., УСПП висловив низку пропозицій на адресу Президента України та Прем'єр-міністра щодо вирішення накопичених проблем авіаційної галузі. Окремі пропозиції знайшли відображення у *Стратегії відродження вітчизняного авіабудування на період до 2022 року та Плані заходів щодо її реалізації (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 429-р)*.

Можна також додати до цього переліку:

Прийняття Закону №2473-VIII від 21.06.2018 «Про валюту та валютні операції», у якому були враховані пропозиції та принципові зауваження до другого читання, надані УСПП на основі матеріалів низки потужних підприємств та асоціацій промисловців. У законі реалізовані положення Платформи економічного патріотизму» щодо значного спрощення ведення зовнішньоторговельної діяльності для українських підприємств. Законом збільшено удвічі строк здійснення розрахунків за експортно-імпортними операціями, забезпечено можливість робити інвестиції за кордон без отримання індивідуальних ліцензій, послаблено санкції за порушення валютного регулювання, спрощено переміщення валютних цінностей через кордон тощо.

Прийняття Закону 2530-VIII від 6.09.2018 року «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму “єдиного вікна” та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України», необхідність прийняття якого також була відзначена у «Платформі економічного патріотизму».

Втім, вказані рішення становлять «точкові» заходи, окремі з яких впроваджувались у тому числі під тиском підприємницької спільноти і є за форматом реагування на виправлення застарілих штучних перешкод.

Так, із пакету пріоритетних 35 законодавчих проектів у сфері економіки, заявлених урядом, з початку року Верховною Радою прийнято не більше третини. На цьому тлі бракує системних, розрахованих на далеку перспективу рішень, що відповідали б рівню та масштабу сучасних викликів, пов'язаних із технологічним, ресурсним відставанням вітчизняного промислового комплексу від світових тенденцій.

ПОТОЧНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ

Чисельність населення в Україні, за оцінкою Держстату України, на 1 грудня 2018р. становила 42,178 млн осіб.

Упродовж січня–листопада 2018 р. чисельність населення зменшилася на 208,8 тис. осіб. Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 58 народжених (у 2017 році – чисельність населення зменшилася на 181,5 тис. осіб, та відповідно на 100 померлих було 64 народжених).

У 2018 році зростання реального ВВП сягнуло позначки 3,3%.

Спостерігається збільшення валового нагромадження основного капіталу через більше фінансування інфраструктурних проектів та потребу компаніям інвестувати в модернізацію виробництва. Однак частка інвестицій у ВВП все ще залишається на вкрай низькому рівні — 16% (Білорусь - 25%, Румунія – 23%, Угорщина та Молдова – 22%, Словаччина – 21%).

Темпи приросту реальної заробітної плати у грудні 2018 року становили 9,7 % через зростання мінімальної заробітної плати.

Темпи інфляції сповільнились у грудні 2018 році до 9,8% р.р. (у грудні 2017 - 13,7%).

Зростання цін виробників до 14,2% (у 2017 -16,5%) відбулось через зростання тарифів та вартості постачання газу, електроенергії, пару для підприємств.

У 2018р. експорт товарів та послуг становив понад 57 млрд. дол. США, або на 8,6% більше порівняно з 2017р., імпорт також зріс (близько 63 млрд.дол., нарощування до 14,3%). На цьому тлі обсяги негативного сальдо різко зросли (оцінюється на рівні 5,83 млрд. дол, або більше ніж удвічі за результатами 2017 року).

Як результат, дефіцит рахунку поточних операцій збільшився до 4,7 млрд дол. США у 2018 році, незважаючи на суттєве зростання надходження грошових переказів (до 11,3 млрд дол. США).

Уповільнення зростання промислового виробництва до 1,1% у 2018 році спричинене слабким попитом на товари вітчизняного виробництва та погіршення ситуації на світовому ринку чорних металів.

Сільськогосподарське виробництво зросло на 7,8%: у 2018 році зібрано рекордний врожай зернових – 69,8 млн т, у тому числі приріст врожаю кукурудзи становив 44%, соняшнику – 12%, сої – 13% та ріпаку – 21% порівняно з 2017 роком.

Зростання будівництва у 2018 році становило 4,4% завдяки приросту обсягів будівництва інженерних споруд на 9,0%.

Обсяги роздрібної торгівлі, за січень- грудень 2018 р. до відповідного періоду попереднього року зросли на 6,1% (у 2017 р. – 6,5%).

Але вантажооборот підприємств транспорту зменшився на 3,4% від обсягу 2017р. При цьому підприємствами транспорту перевезено 624,1 млн.т вантажів, що становить 98,0% від обсягів 2017р.

За підсумком 9 місяців 2018 року надходження прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) збільшилися до 1,7 млрд дол. США (проти 1,2 млрд дол. США за 9 місяців 2017 року);

Більше половини інвестицій було спрямовано у фінансову та страхову діяльність (58,2% від загального обсягу).

На кінець грудня 2018р. заборгованість населення зі сплати за постачання комунальних послуг становила загалом 55,6 млрд.грн (у 2017 році – 32,3 млрд грн), при цьому половина цієї суми припадає на газопостачання. Водночас з урахуванням того, що з 1 листопада ціна на газ для населення зросла до 8548,92 гривень за тисячу кубометрів, або на 23,5%, обсяги заборгованості населення збільшаться ще на більш значущу суму. (Для промисловості у порівнянні з цінами на вересень 2018 року зростання з 1 жовтня становить до 10% або 13439-14586 грн/тис.куб.м., з ПДВ).

Облікова ставка НБУ становить 18% (на початку 2018 року -14,5%).

Державний та гарантований борг у розрахунку до очікуваного ВВП за 2018 рік, за оцінкою Мінфіну, становитиме близько 62% (у 2017 році – 72%). На 2019-2021 роки припадає пік виплат державного боргу. Загальний обсяг платежів за державним боргом у 2019 році заплановано у 417 млрд грн (14,2 млрд в еквіваленті дол. США), в тому числі платежі в іноземній валюті – близько 9 млрд дол. США)

Міжнародні резерви України станом на 01 лютого 2019 року становили 20 819,7 млн дол. США (в еквіваленті) за попередніми даними, залишившись на рівні початку року.

ВІДНОВЛЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ: ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ТА ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ

Відсутність дієвих стимулів для створення робочих місць, а також дефіцит інвестування та недостатньої державної підтримки розвитку трудового потенціалу призводять до старіння кадрів, «витоку мізків» за кордон, втрати престижності інженерних, проектних і технологічних спеціальностей.

Протягом 2013-2016 років загальна чисельність економічно активного населення віком 15-70 років скоротилась з 20,8 млн до 18,0 млн (без урахування тимчасово окупованої території АР Крим та зони проведення АТО). За цей же період чисельність штатних працівників зменшилася на 2 млн, а самозанятих - на 2,5 млн.

У загальній кількості населення економічно активна частка наразі не досягає 50%.

Демографічна ситуація в Україні характеризується досить низьким рівнем народжуваності і високими показниками старіння населення.

Відтворення населення забезпечується менш ніж на три чверті.

В умовах низької продуктивності праці активному трудовому населенню усе складніше утримувати зростаючу частку осіб пенсійного віку, адже фінансове навантаження на потенційних платників соціальних внесків збільшується.

Смертність осіб працездатного віку значно знижує середню очікувану тривалість життя у чоловіків, здебільшого (70%) смертність у них припадає на вік 30-60 років. Третина населення не доживає до завершення періоду трудової діяльності (65 років).

80% щорічних втрат населення України визначає смертність від серцево-судинних та онкологічних захворювань. Багато людей хворіють на ВІЛ-інфекцію, швидкими темпами поширюється туберкульоз, вірусні гепатити В і С. Реальною стає загроза інфекцій, які у попередні роки були зведені до поодиноких випадків. Сучасна ситуація з незадовільним забезпеченням планової вакцинації населення може у найближчому майбутньому обернутися суттєвим зниженням колективного імунітету та зростанням смертності внаслідок інфекцій.

В країні не здійснюється комплексний аналіз стану здоров'я населення з визначенням основних чинників, що його формують, а також ризиків для життя в різних сферах життєдіяльності, що обумовлює гостру необхідність щорічної підготовки Національної доповіді про стан охорони здоров'я населення України.

Тенденції демографічного спаду суттєво поглиблюються посиленням трудової міграції.

За експертними оцінками, сьогодні за кордоном працюють до 5 млн. українців. Трудова міграція українців до Польщі, Чехії, Угорщини стає усе більш масовою, при цьому спостерігається тенденція до врегульованої міграції або скорішого врегулювання статусу проживання і працевлаштування в країнах ЄС. Міжнародна організація з міграції оцінює можливе потенційне збільшення кількості міжнародних трудових мігрантів у короткостроковій перспективі на 41%. Серед потенційних трудових мігрантів майже половина належать до наймолодшої групи (18-29 років).

Характерною складовою міграційних процесів є інтелектуальна трудова міграція. За останні роки Україна втратила понад 20 тисяч молодих дослідників. За даними Міністерства освіти і науки, на сьогодні з територій сходу України, підконтрольних угрупованням "ДНР" і "ЛНР", виїхало щонайменше 60% студентів та викладачів. Проте, географія їх пересування і досі невідома.

Набуває поширення еміграція бізнесу, коли потужні виробництва, як правило, з інноваційних сфер переносяться в країни-сусіди. Тобто, сучасні роботодавці готові скоріше платити високі зарплати в Євросоюзі, ніж миритися з нестабільністю ділового клімату у власній країні.

Сучасні тенденції у нарощуванні темпів трудової міграції потребують **розвитку мотиваційних програм із повернення українських мігрантів на Батьківщину; створення умов для підвищення економічної активності населення, сприяння продуктивній зайнятості населення з орієнтацією на інноваційну модель розвитку виробництва, посилення мотивації населення до укладення трудових договорів; розробки та реалізації серед мігрантів фінансово-банківських інструментів, кошти від продажу яких можуть бути спрямовані на розвиток інфраструктури України.**

Однією з найбільш гострих проблем реалізації наявного трудового потенціалу України є проблема невідповідності його професійно-кваліфікаційної структури потребам ринку праці.

Не можливо проігнорувати факт майже "автономної" динаміки освітніх процесів в Україні, обмеження підготовки робітників на загальнодержавному за вузьким переліком спеціальностей, що не відповідає структурі та потребам промисловості.

Накопичені в ретроспективі дисбаланси призвели до того, що зараз в країні багато із тих, хто отримав вищу формальну підготовку трудиться на робочих місцях нижчої кваліфікації.

Примітивний ринок праці обумовлює брак стимулів для навчання молоді, що призвело до синдрому непотрібності наукомістких знань і висококваліфікованої праці та загалом зниження престижності вищої освіти як соціального ліфта в системі трудового потенціалу.

Вища освіта відірвана від реальних потреб економіки. Формування контингенту тих, хто навчається у ВНЗ на основі державного замовлення здійснюється без врахування потреб регіонів України і потреб базових галузей економіки держави.

Україна посідає 10-12 місце у світі за кількістю людей з вищою освітою, водночас за рівнем інженерної освіти входить у 50-ку, а за бізнес-освітою – досягає лише останніх позицій у топ-100.

Отже, потребує вдосконалення співробітництва між ВНЗ, науковими установами, роботодавцями та державних органів з питань підвищення ефективності інноваційної діяльності, впровадження у навчальні програми окремих курсів стосовно сучасної підприємницької та інноваційної діяльності.

Професійно-технічні заклади також не відповідають вимогам часу та не мають зв'язку з ринком праці та бізнесом. Найголовнішими проблемами цього сектору освіти є застарілість мережі закладів, пристосованої ще до радянської мережі підприємств, та матеріально-технічної бази, відсутність їх автономії, нездатність випускників профтехзакладів знайти роботу за професією. На даний час у навчальних майстернях, дільницях, лабораторіях, полігонах та навчальних господарствах використовується обладнання, устаткування та інша техніка, середньовіссотковий термін експлуатації яких понад 20 років - 60%. Окрім того, спостерігається неузгодженість пропозицій освітніх послуг, що надаються професійно-технічним (професійним) навчальним закладам з реальними потребами регіональних ринків праці.

За поточних тенденцій на ринку праці Україна не зможе забезпечити економічне зростання шляхом приросту чисельності зайнятих в економіці, а тому має зростати значущість якісних характеристик

трудового потенціалу: рівня освіти, кваліфікації, прагнення до отримання нових знань протягом трудового життя. **Втім, в Україні досі немає стратегії інноваційного розвитку із відповідним планом її реалізації та ресурсним забезпеченням, у тому числі кадровим.**

Відтак необхідним є створення умов для **стимулювання зацікавленості роботодавців у створенні таких робочих місць, які потребують наукомістких знань і висококваліфікованої праці та сприятимуть поступовому подоланню тренду примітивізації економіки.** Йдеться про удосконалення інституційного середовища в цілому і інститутів ринку праці зокрема, покращання бізнес-клімату, розв'язання проблеми доступу суб'єктів реального сектору економіки до фінансових ресурсів, що обмежує наразі їхню інноваційну діяльність з модернізації наявних потужностей.

Найбільшою загрозою збереження та розвитку трудового потенціалу виступає **збільшення тривалості безробіття.** Перебування значної частини населення у стані безробіття протягом тривалого часу не тільки знижує шанси безробітних осіб на працевлаштування, але й погіршує якість трудового потенціалу, призводить до посилення соціальної напруженості в суспільстві.

Довгострокові безробітні – це група високого ризику. В Україні середня тривалість пошуку роботи становить 6 місяців. Кількість безробітних віком 15–70 років у I півріччі 2017р. становила 1,7 млн. осіб, рівень безробіття населення віком 15–70 років у цілому по Україні становив 9,6% економічно активного населення зазначеного віку, а серед населення працездатного віку – 10,0%.

Залишаються невирішеними питання формування механізмів забезпечення гідної праці та збереження трудового потенціалу в процесі перерозподілу економічно активного населення.

Процес підвищення зарплати напряму пов'язаний із темпами зростання економіки, зростанням інновацій та інвестицій, удосконаленням податкової системи, збільшенням попиту та споживання. Але при сьогоdnішніх надто низьких темпах зростання промислового виробництва заробітна плата значної частини працюючих не виконуватиме стимулюючої, мотиваційної та відтворювальної функції.

З метою якісного забезпечення виробничими кадрами усіх рівнів та збільшення робочих місць вважаємо за необхідне зосередити зусилля на таких напрямках співпраці сторін соціального діалогу:

- Створення сприятливих умов для подальшої легалізації трудових відносин, у тому числі через зменшення податкового навантаження роботодавців та найманих працівників на фонд оплати праці.
- Запровадження з боку держави мотиваційних механізмів для роботодавців, наприклад через надання компенсації зі сплати єдиного соціального внеску при створенні робочих місць, зокрема забезпечення першим робочим місцем молоді.
- Удосконалення умов отримання статусу безробітного для запобігання використання соціальних пільг особами, кадровий потенціал яких може бути використаний на виробництві.
- Запровадження механізму, який передбачатиме норму обов'язкової роботи за направленням (за спеціальністю на виробництві) для випускників ВНЗ, технікумів, коледжів, професійно-технічних училищ, які навчаються за державним замовленням.
- Удосконалення системи професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, професійного навчання працівників та професійної орієнтації населення, розвитку наставництва.

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ: ПОВЕРНЕННЯ ДОВІРИ ДО БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ, ВІДНОВЛЕННЯ КРЕДИТУВАННЯ

Політика реформування банківської системи України упродовж останніх років обернулася значною втратою обігових коштів бізнесом та заощаджень громадянами, зменшенням кредитної підтримки економіки, банкрутствами підприємств, які втратили кошти в банках.

Станом на 01.10.2018 р. капітал банківської системи України становив 135315 млн. грн. (зменшився з початку року на 15,3%).

Частка непрацюючих кредитів корпоративному сектору, станом на 1.10.2017 р. сягала 58,2%, непрацюючих кредитів фізичним особам 55,6%, (станом на 1.09.2018 р. ці показники складають понад 57,4% та 50,4%, відповідно).

Національним банком практично завершена фаза виведення нежиттєздатних приватних банків з ринку. У 2018 році виникли позитивні тенденції, що свідчать про вихід, але не про завершення банківської кризи: поживавлення кредитної активності провідних банків, тимчасова адміністрація на сьогодні лише в одному банку,

але ще 92 банки перебувають у стадії ліквідації. Позитивом є зростання середнього розміру українського банку та збільшення кредитного портфелю у 2 кварталі 2018 року.

Ключовими ознаками системної кризи в банківському секторі є низька якість кредитного портфелю, стагнація кредитної активності, збитковість банківського бізнесу.

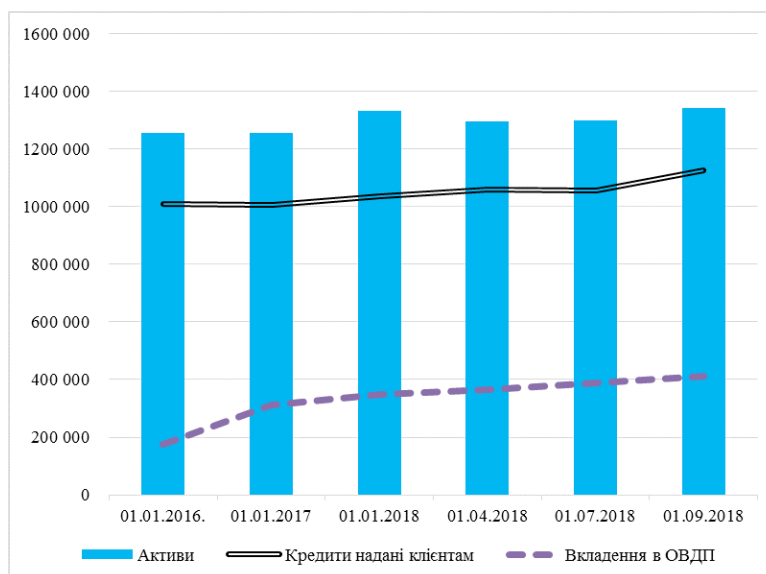
Разом з тим, загальний стан банківської системи України не відповідає у повній мірі завданням виходу економіки і стагнації. Про це свідчать повільні темпи приросту кредитів, низькі значення активів та кредитів до ВВП. Частка кредитних портфелів в активах банків дуже низька, а ліквідність надмірна.

Таблиця. Масштаби банківської системи України

Назва показника	01.01.2016.	01.01.2017	01.01.2018	01.04.2018	01.07.2018	01.09.2018
Активи банківської системи до ВВП	63%	53%	45%	46%	40%	42%
Кредити клієнтам до ВВП	51%	42%	35%	38%	33%	35%
Активи в розрахунку на 1 банк, млн грн	13 431	18 097	22 439	22 448	22 604	23 799
Приріст кредитів	-	0%	3%	0%	-1%	5%
Частка кредитів в активах	64%	58%	56%	58%	57%	58%
Частка кредитів СГД в кредитах клієнтам	82%	84%	83%	83%	83%	82%

Рис. Динаміка кредитів, вкладень в ОВДП та активів банків, млн грн

Складено за даними НБУ.



Стимулювання до останнього часу Нацбанком попиту банків на ОВДП та депозитні сертифікати переорієнтовувало існуючий ресурсний потенціал банківської системи на фінансування державних боргів замість відновлення кредитування суб'єктів економіки.

Капіталізація державних банків (понад 58% банківського сектору) не приносить відчутного ефекту для національної економіки, оскільки погіршення якості активів вимагає нових витрат на формування резервів і виснажує прибуток.

Досі в Україні жоден з державних банків не виконує повноцінно функцій банку розвитку, фінансування експорту. Прийнятий Закон України про створення експортно-кредитної агенції Урядом досі не виконаний (набрав чинності 1 січня 2017 року).

Стимулювання НБУ попиту банків на ОВДП та депозитні сертифікати переорієнтовувало існуючий ресурсний потенціал банківської системи на фінансування державних боргів замість відновлення кредитування суб'єктів економіки. Характерно, що найбільшими держателями ОВДП є НБУ та державні банки – відповідно 47% та 45%

непогашених облігацій.

Таблиця. Структура власників облігацій України, млрд. грн, 20.10.2018

Складено за даними НБУ

Вид ЦП	Усього	В т.ч. у власності				
		НБУ	Банків	Юридичних осіб	Фізичних осіб	Нерезидентів
Всього	744,50	348,10	363,08	20,97	5,19	7,17
Частка власників	100%	47%	49%	3%	1%	1%
ОВДП у гривні	617,12	348,10	247,24	13,64	1,23	6,92
ОВДП в іновалюті	127,38	0,00	115,84	7,33	3,96	0,25

В кредитному портфелі зберігається висока частка кредитів підприємствам торгівлі (25,5%), а частка переробної промисловості складає стабільно 19,5%, позитивом є зростання частки кредитів сільському господарству у 2017-2018 роках з 5 до 6% кредитного портфелю банків.

Проблема забезпечення економіки України грошовими ресурсами для її зростання, висока частка іноземної валюти в грошовій масі, колосальний розмір готівкової валюти поза банками, зростаючі урядові зобов'язання у портфелі НБУ обумовлюють необхідність вжиття системних, комплексних заходів із розв'язання проблеми ресурсного забезпечення розвитку реального сектору економіки.

У банківській системі є достатня короткострокова ліквідність. Значні ресурси знаходяться на коррахунках банків в НБУ, інвестовані банківськими установами в депозитні сертифікати НБУ, тобто у короткострокових активах. Разом з тим, банки відчують дефіцит довгострокових гривневих ресурсів, залучаючи кошти домогосподарств та підприємств за високими ставками (більше 13% у гривні). Загалом, згідно з експертними оцінками, більше чверті активів банківської системи - це кошти, що можуть бути інвестовані в економіку вже сьогодні.

Зберігається висока валютизація кредитного портфелю банків: частка кредитів в іноземній валюті знизилась з 2017 по 2018 роки з 50% до 46%. Стимулюють попит на кредити підприємствам і населенню державні програми субсидій процентних ставок, однак кредитні кошти здебільшого спрямовуються позичальниками на придбання імпортованих обладнання і матеріалів, а не продукції вітчизняних товаровиробників.

Банки справедливо скаржаться на корупцію судів у розгляді справ на користь непорядних позичальників, неефективну систему реалізації своїх прав як кредитора та заставодержателя.

В Україні досі відсутній такий важливий інститут, як банківський омбудсмен, здатний врегульовувати більшість спірних ситуацій позасудовим консенсусом. Комплексна програма розвитку фінансового сектору, головним виконавцем якої є НБУ, передбачає створення органу примирення, але за новою редакцією цієї Програми за рішенням Правління НБУ (від 31 травня 2018 року № 304) строки розробки такого законопроекту перенесено на кінець 2019 року, а виконавцями зазначено проект USAID FST та Мін'юст, які не залежні від НБУ.

Закон України «Про фінансову реструктуризацію» № 1414 -VIII прийнятий 14.06.2016 р. діє до 14.06.2019 р. (заборгованості позичальників) так і не запрацював на повну силу. Слід відзначити, що публічна інформація про умови та обсяги реструктуризації кредитів не оприлюднюється. Складається враження, що даний закон був розроблений лише заради оптимізації оподаткування операцій з проблемними активами банків.

В умовах системної кризи Національним банком, проводиться жорстка монетарна політика, яка направлена на контроль руху валютної грошової маси. Головна мета, що визначив для себе НБУ - «таргетування інфляції», досягається грошовим голодом. Облікова ставка НБУ з осені 2017 року підвищувалася шість разів. Україна продовжує перебувати в групі країн з найвищим рівнем ключової ставки.

Облікова ставка удвічі перевищує темпи інфляції, тобто НБУ діє на випередження, це підігріває інфляційні очікування учасників ринку.

При цьому Уряд не координує з центральним банком підвищення мінімальної заробітної плати, індексацію доходів громадян, зростання цін на корми, насіння, паливні матеріали і підвищення комунальних тарифів. Загальна несприятлива макроекономічна ситуація для підприємств і домогосподарств не дозволяє банкам знижувати відсоткові ставки за кредитами, а це вимагає від товаровиробників (і продавців) закладати ціну кредитних ресурсів у собівартість продукції.

Для вирішення нагальних проблемних питань у сфері кредитної політики та фінансового сектору економіки пропонується здійснити низку таких заходів:

Взаємодія НБУ та КМУ

• Розробка основ грошово-кредитної політики НБУ на наступний період має враховувати основоположні показники та цілі, на яких базуватиметься Стратегія промислового розвитку країни та Стратегії розвитку високотехнологічних галузей на період до 2025 року, що розробляються наразі Урядом, та має орієнтуватися на створення нових робочих місць та зростання економіки.

Параметри інструментів монетарної політики (облікова ставка, цільовий рівень інфляції, норми резервування, монетарні агрегати, граничні обсяги операцій з підтримки ліквідності та довгострокового рефінансування) мають затверджуватися щорічно Радою з фінансової стабільності.

Реформа корпоративного управління в банках

Проблеми, які підлягають врегулюванню:

- модернізація Стратегій та бізнес-моделі (не усвідомлення акціонерами та менеджментом ролі та місця банку у банківському секторі, невизначеність стратегії та бізнес-моделі);
- особливості взаємодії з пов'язаними особами;
- відсутня сучасна актуалізована стратегія розвитку державних банків, що породжує нездорову конкуренцію між ними
- залишаються не укомплектованими або взагалі несформованими Наглядові ради;
- кваліфікація та якість персоналу. Практично формально працює принцип «Незалежності» незалежних членів Ради. Розподіл повноважень, організація роботи не забезпечують реалізацію визнаних у світі принципів корпоративного управління та залишається потужним потенціалом ризику конфлікту інтересів, неадекватна, у більшості випадків, формальна система ризик-менеджменту та внутрішнього аудиту

Повернення довіри до банків

- Спільно з учасниками фінансового ринку розробити зміни до Закону «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб», в якому змінити черговість в частині отримання відшкодування для стимулювання НБУ та Фонду до ефективного продажу активів;
- Прискорити вирішення питання проблемних кредитних портфелів державних банків та залучення до відповідальності осіб, які сприяли цьому явищу;
- Прискорити розгляд та прийняття законопроектів щодо захисту прав кредиторів.
- Передбачити внесення змін до законодавства у частині поступового підвищення гарантованої суми відшкодування банківських депозитів, кратного мінімальній заробітній платі та розширення переліку рахунків клієнтів, що підлягають відшкодуванню у разі неплатоспроможності банку.
- Запровадити порядок оперативного оприлюднення Національним банком заходів впливу на банки та інші фінансові установи, що входять у сферу нагляду НБУ, вказуючи установу, підстави та вид заходу; запровадити практику підготовки та оприлюднення доповідей незалежного аудитора НБУ про припинення діяльності конкретних банків.

Доступ до кредитування

- Вивчити та реалізувати успішно апробований в країнах ЄС досвід антикризових програм довгострокового рефінансування банків національними банками з метою стимулювання (відновлення) кредитування реального сектору економіки; продовжити поступове зниження ключової ставки НБУ з прив'язкою до очікуваного рівня інфляції.
- Розглянути можливість створення за прикладом країн-членів ЄС державних компаній з прийняття в управління проблемних активів від банків, що потрапили у скрутне становище; внести зміни у нормативну базу щодо оподаткування доходів банків від операцій з передачі або списання активів, що сприятиме розвантаженню балансів банків для активізації кредитування реального сектору економіки.
- Продовжити курс на валютну лібералізацію, відмову від обов'язкового продажу валютної виручки експортерами; скасування граничного терміну розрахунків за операціями з експорту/імпорту товарів; зняття інших адміністративних обмежень на валютному ринку;
- Розробити програму кредитної підтримки малого та середнього бізнесу, включаючи створення фондів гарантування кредитів МСП на засадах партнерства держави і бізнесу, із залученням кредитних коштів, інвестицій та технічної допомоги міжнародних організацій.
- Забезпечити розвиток фінансового лізингу для МСБ, який дозволить отримувати матеріальні ресурси для започаткування власної справи без застави.
- Розробити програму невідкладних заходів із нарощування експортного потенціалу України та підтримки імпортозаміщення, в тому числі передбачити прискорення розвитку Укресімбанку як спеціалізованої установи, започаткування системи експортних гарантій.

- Внести зміни до законодавства у частині поступового підвищення гарантованої суми відшкодування банківських депозитів, кратного мінімальній заробітній платі (зокрема, наразі в ЄС це не менше 350 мінімальних зарплат) та розширення переліку рахунків клієнтів, що підлягають відшкодуванню у разі неплатоспроможності банку.

- З метою запобігання у подальшому випадків врятування банків за кошти державного бюджету створити механізм трансформації боргових зобов'язань банків у капітал або списання боргу за рішенням регулятора, включаючи емісію конвертованих облігацій (за аналогом прийнятого у багатьох країнах світу т. з. механізму bail-in); створити спеціальний стабілізаційний фонд за рахунок внесків банків (відсоток від активів, диференційований залежно від рівня системного значення банку, з максимальною ставкою для системно важливих банків), що призначений для врегулювання банків у разі їх неплатоспроможності (аналогічно створенню стабілізаційного фонду в ЄС).

- Створити в Україні інститут громадського примирителя для банківського сектору (або фінансового в цілому) на засадах, що відповідають принципам, сформульованим Міжнародною мережею фінансового омбудсмена (INFO) за результатами консультацій регуляторів з асоціаціями банків, інших фінансових установ, органами захисту прав споживачів; в якості прийнятого варіанту – обрати модель фінансування омбудсмена за рахунок внесків фінансових установ.

Для вирішення нагальних питань розвитку небанківських фінансових інституцій та сприяння розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення, передусім необхідно відновити довіру та забезпечити захист споживачів фінансових послуг, а також посилити фінансову спроможність та конкурентоспроможність кредитних спілок, страхових компаній та недержавних пенсійних фондів.

Зокрема, необхідно здійснити низку заходів:

у сфері кредитної кооперації та інших небанківських кредитних установ:

- забезпечення захисту інтересів споживачів фінансових послуг та відновлення довіри до ринку небанківських фінансових послуг, зокрема шляхом створення системи гарантування заощаджень в небанківських фінансових установах на засадах державно-приватного партнерства;

- сприяння на державному рівні створенню схем колективного захисту в плані капіталізації та підтримки ліквідності з використанням досвіду країн ЄС (Австрія, Іспанія);

- удосконалення діяльності регулятора та підвищення ефективності державного нагляду, переведення нагляду і регулювання кредитних спілок та кредитних кооперативів (у разі їх створення) до Національного банку, дотримуючись при цьому принципу пропорційності та гармонізації у вимогах;

підвищення ефективності регуляторного впливу на розвиток ринку небанківських фінансових послуг, зокрема шляхом сприяння діяльності саморегулюючих організацій небанківських кредитних установ в розробці і дотриманні кодексів бізнесу.

Удосконалення нормативно-правової бази в частині ідентифікації «ключових» осіб банку як категорії пов'язаних осіб та відповідно вимог до здійснення операцій з ними;

Посилення ролі регулятора (НБУ) у процесі призначення посадових осіб Банку, зокрема підрозділів ризик-менеджменту, (комплаєнс),

Уповноважити НБУ правом:

- регулювання процесів набуття та збільшення «істотної участі»;

- звільнення працівників, які у своїй діяльності не дотримуються установлених вимог та не мають «визначених» результатів діяльності.

У сфері розвитку ринку страхових послуг та фондового ринку

З Метою забезпечення надійним і ефективним страховим захистом споживачів страхових послуг, підвищення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності вітчизняного страхового ринку України та його інтеграцію до міжнародних систем страхування та перестрахування:

Верховна Рада України

Прийняття ключових законопроектів у сфері страхування, зокрема:

проекту Закону України «Про загальнообов'язкове соціальне медичне страхування в Україні» (реєстр. №4981 від 14.07.2016 р.);

в першому читанні проекту Закону «Про державну підтримку сільськогосподарського страхування» (реєстр. №6355-1 від 26.04.2017 р.) та напрацювання пропозицій щодо посилення ролі страховиків для прийняття законопроекту у другому читанні;

проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення захисту прав споживачів фінансових послуг» (реєстр. №2456-д від 29.12.2015 р.);

проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо обов'язкового страхування

відповідальності перевізника за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю пасажирів та третіх осіб» (реєстр. №4642-д від 07.06.2017 р.);

проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державного регулювання ринків фінансових послуг» (реєстр. №8415 від 25.05.2018 р.).

КМУ

- Розробка нових та внесення змін до діючих нормативно-правових актів у сфері обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, зокрема щодо: введення системи «Прямого врегулювання збитків»; посилення гарантійних функцій МТСБУ за зобов'язаннями неплатоспроможних страховиків та страховиків, які втратили членство в МТСБУ або позбавлені ліцензії; скорочення строків виплати страхового відшкодування; підвищення якості врегулювання збитків, імплементація Директиви ЄС тощо.
- Сприяння розвитку ринку страхування життя, зокрема шляхом створення системи гарантування виплат за договорами страхування життя.
- Підтримка впровадження другого (накопичувального) рівня системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
- Здійснення заходів щодо створення умов впровадження обов'язкового та розвитку добровільного медичного страхування в рамках створеної платформи Національної стратегії охорони здоров'я України.
- Затвердження Методичних рекомендацій з розробки вимог до тендерних пропозицій учасників при закупівлі послуг з обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації державними органами, що здійснюють регулювання у сфері перевезень, страхування та державних закупівель.
- Здійснення комплексу заходів щодо детінізації окремих галузей економіки (транспортної, охорони здоров'я, туристичної, АПК, тощо) шляхом використання інструментів страхування та інвестування довгострокових коштів страховиків в національну економіку.
- забезпечення впровадження та розвитку медичного страхування.

У сфері розвитку недержавних пенсійних фондів:

- запровадження принципів та цілей державного регулювання та нагляду відповідно до міжнародних стандартів IOPS (Міжнародної організації органів нагляду за пенсійними фондами);
- сприяння становленню недержавних пенсійних фондів як значущих інституційних інвесторів у економіку України шляхом розширення спектра та підвищення якості фінансових послуг, з метою формування та залучення довгострокового інвестиційного ресурсу в економіку країни;
- створення умов до впровадження обов'язкової професійної пенсійної програми для окремих категорій працівників з підвищеним впливом шкідливих факторів виробничого середовища;
- поступова відмова від застосування кількісних обмежень для цілей диверсифікації інвестиційного портфеля недержавних пенсійних фондів та перехід до застосування критеріїв і правил «розумного інвестора»;
- вжиття заходів стосовно оздоровлення ринку недержавних пенсійних фондів та адміністраторів, зокрема через проведення аудиту, з метою виявлення проблемних та формально існуючих.

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Незбалансована податкова політика є наслідком відсутності дієвих реформ податкової системи, які стимулювали б бізнес працювати легально та прозоро. Проведені урядові комплексні зміни податкової системи, задекларовані як податкова реформа, насправді не дали очікуваного результату для бізнесу: не сприяли детінізації економіки, не збільшили ділову активність, не вплинули суттєво на темпи економічного зростання.

Реформа Державної фіскальної служби поки що не призвела до зміни характеру взаємовідносин між контролюючими органами та платниками податків. Тиск на бізнес, недотримання вимог податкового законодавства з боку контролюючих органів, недосконале адміністрування податків, відсутність фактичної відповідальності посадових (службових) осіб органів фіскальної служби вимагають необхідності проведення більш рішучих дій з реалізації інституціональної реформи ДФС України.

До цього часу існують проблеми з поверненням надмірно сплачених податкових зобов'язань (зокрема, з податку на прибуток), переплати з ПДВ взагалі були «поховані» на електронних рахунках з ПДВ. Електронний сервіс «Електронний кабінет платника податків», на жаль, є недосконалим як з функціональної, так і з технічної точки зору.

Діяльність податкової міліції взагалі опинилась за межами правового поля, а створення якісно нової служби

фінансових розслідувань не зрушилось з місця. Всі наявні ініціативи з приводу її створення та функціонування не гарантують відсутності корупційної складової в майбутній роботі.

Система оподаткування податком на прибуток не сприяє стимулюванню інвестиційної діяльності, норми розділу III ПКУ є неоднозначними, що залишає можливість дискреції при застосуванні норм податкового законодавства. Виведення капіталів за кордон без оподаткування стає все більшою проблемою для національної економічної безпеки.

Альтернативою системи депонування коштів ПДВ є застосування системи моніторингу ризикових операцій, направленої на упередження зловживань з ПДВ. Але запроваджені з 1 липня 2017 року процедури зупинення реєстрації податкових накладних, в умовах діючої системи депонування ПДВ на електронних рахунках та на фоні відсутності адекватної системи оцінки та управління ризиками обумовили значні фінансові та репутаційні втрати в діяльності представників реального сектору економіки (переважно малого та середнього бізнесу, та їх контрагентів, а також створили суттєві ризики для їх подальшої діяльності).

Чинна модель оподаткування податком на прибуток, яка не стимулює інвестиційну діяльність підприємств, знайшла свою альтернативу в пропозиціях експертної спільноти та бізнесу щодо більш прогресивної моделі оподаткування податком на виведений капітал.

Наразі Мінфіном опрацьовується Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал, що був внесений до парламенту Президентом України (№ 8557 від 05.07.2018р.).

Податкова система потребує подальшої лібералізації та спрощення адміністрування, зменшення податкового навантаження на бізнес з метою стимулювання зовнішніх та внутрішніх інвесторів.

Відповідно до постанови КМУ від 13.06.2018 р. № 472 «Про реалізацію експериментального проекту щодо реєстрації та експлуатації новітніх моделей програмних та/або програмно-технічних комплексів, призначених для реєстрації розрахункових операцій» до 31 грудня 2019 р. повинен бути реалізований експериментальний проект щодо реєстрації та експлуатації новітніх моделей комплексів, призначених для реєстрації розрахункових операцій. При цьому реєстрація новітніх моделей комплексів у Реєстрі повинна бути здійснена до 1 квітня 2019 року.

Однак, на сьогодні відсутня інформація щодо стану реалізації експериментального проекту та виникають питання щодо можливості виконання вимог постанови КМУ у передбачені в ній терміни.

Повільне просування показників України у рейтингу легкості ведення бізнесу (71 місце серед 190 країн, попередній показник - 76), критичне ставлення вітчизняного бізнесу до стану справ у боротьбі із контрабандою, невирішеність багатьох проблемних питань, актуальність яких не втрачається з кожним новим витком реформування ДФС, особливий акцент, що наразі робиться урядом з метою впровадження європейських стандартів у визначенні митної вартості, автоматизації процедур митного оформлення товарів, обумовлюють нагальну необхідність законодавчих змін у митній сфері.

Таким чином, на нашу думку, орієнтирами для влади у сфері оподаткування та митної справи мають бути такі напрямки:

У сфері удосконалення системи оподаткування:

- Провести порівняльний аналіз впливу змін податкового, митного, пенсійного та регуляторного законодавства (за останні 3-4 роки) на економіку і формування державних фінансів, з метою підготовки аргументованих пропозицій, спрямованих на досягнення балансу інтересів між бізнесом та державою для забезпечення сталого розвитку економіки. Здійснити відповідні розрахунки щодо динаміки змін фіскального навантаження на бізнес у розрізі провідних галузей економіки (підприємств реального сектору економіки (великих, середніх, малих, державної та недержавної форм власності) у співставленні з динамікою змін показників ВВП, галузевої та регіональної доданої вартості, зведеного бюджету України (ДБУ, МБУ) та ПФУ. Залучити до цієї роботи профільні наукові установи.
- Забезпечити проведення дієвої інституціональної реформи Державної фіскальної служби та посилення громадського контролю за діяльністю служби. Удосконалити функції контролюючих органів: посилити консультативно-сервісні та аналітичні функції, забезпечити виконання функцій з обслуговування платників податків з розширеним спектром сервісів, забезпечити виконання таких функцій належною кількістю службових осіб центрів обслуговування платників податків.
- Запровадити дієвий механізм притягнення до дисциплінарної, фінансової, адміністративної та кримінальної персональної відповідальності посадових (службових) осіб контролюючих органів за свої рішення, дії, бездіяльність, внаслідок яких платники податків понесли збитки (була спричинена шкода) як шляхом пред'явлення державою зворотної вимоги (регресу) таким посадовим (службовим) особам контролюючих органів в сумі понесених платниками податків збитків (шкоди), так і прямого застосування фінансових санкцій.
- Забезпечити скорочення обсягів часу на підготовку податкової звітності, розширення можливостей безперешкодного дистанційного звітування та сплати податків; запровадження та забезпечення ефективного функціонування он-лайн-сервісів: Електронного кабінету платників податків, Фіскальної розрахункової системи

(програмного забезпечення замість РРО).

- Розширити функціонал Електронного кабінету платника податків в частині митного блоку (розрахунки за митними платежами, інформація про експортно-імпортні операції), а також в частині формування в автоматичному режимі податкових декларацій на підставі наявної податкової інформації, в тому числі декларації про майновий стан і доходи фізичних осіб.

- Забезпечити прозорість діяльності ДФС у частині повноти і деталізації податкових роз'яснень, прийнятих нормативних актів (наказів) та іншої періодичної інформації за рахунок:

- обов'язкового оприлюднення ДФС періодичної податкової інформації (розширення її переліку та деталізація);

- удосконалення (спрощення) процедури апеляційного оскарження рішень фіскальних органів, забезпечення об'єктивного та неупередженого розгляду скарг платників податку.

- Відмовитися від виключно каральної моделі податкового контролю:

- при використанні реєстраторів розрахункових операцій, зменшити кількість штрафних санкцій за порушення у сфері РРО, запровадити електронні сервіси у цій сфері;

- заборонити на законодавчому рівні кримінальне переслідування особи за ухилення від сплати податків до остаточного узгодження податкових зобов'язань та запровадження механізму автоматичного закриття раніше відкритих кримінальних проваджень при набранні законної сили рішенням суду про скасування донарахувань. Зокрема, йдеться про прийняття проекту закону від 10.11.2015 № 3448 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей кримінального провадження в податкових відносинах та питань адміністрування податків і зборів», що передбачає ряд змін до Податкового кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кримінального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, направлених на покращення загального стану підприємницького середовища, а також налагодження партнерських відносин між бізнесом та контролюючими органами;

- Поширити дію Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» на податкові органи;

- Зменшити фіскальне навантаження на фонд оплати праці (ЄСВ та ПДФО) до рівня балансу інтересів відповідних бюджетів та бізнесу, з урахуванням висновків наукових досліджень, а також стандартів держав, до яких йде максимальний потік трудових мігрантів з України; скасувати військовий збір. Паралельно здійснити необхідні заходи з реформування системи пенсійного забезпечення, а саме поступове впровадження другого та третього рівня пенсійного забезпечення.

- Модернізувати податок на прибуток:

- Прийняти проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал, що був внесений до парламенту Президентом України (№ 8557 від 05.07.2018р.) з переходом на модель оподаткування податком на виведений капітал з 1 липня 2019 року;

- вдосконалити інструмент контролю за трансфертним ціноутворенням відповідно до вимог ОЕСР щодо розкриття інформації про використання схем агресивного податкового планування;

- Реформувати податок на додану вартість:

- скасувати електронні рахунки з ПДВ з розробкою системи оцінки та управління ризиками, направлену на упередження зловживань у сфері оподаткування ПДВ;

- відновити режим звільнення від оподаткування ПДВ операцій з ввезення на митну територію України устаткування та обладнання, що здійснюється як внесок до статутних фондів з метою активізації залучення інвестицій для проведення модернізації та переоснащення підприємств;

- Запровадити диференціацію ставок ПДВ для соціально значущих груп товарів (продуктів харчування);

- Забезпечити створення єдиного загальнодоступного реєстру ставок з податку на майно (для платників податків, що мають філії, відділення та інші відокремлені підрозділи). Більш чітко визначити поняття «будівлі промисловості».

- Переглянути методику нормативної грошової оцінки землі; припинити на певний період часу приміток до Додатку 1 Порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів, затверджений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25.11.2016 № 489, та дати час бізнесу на приведення своїх прав на користування земельними ділянками у відповідність до законодавства. Покласти обов'язок присвоєння земельній ділянці кадастрового номера на місцеві органи Держгеокадастру з встановленням чітких термінів та відповідальності, без отримання всіляких дозволів і погоджень органів місцевого самоврядування. Призупинити індексацію нормативної оцінки землі на рівні 2017 року;

- Ввести мораторій на внесення змін до податкового законодавства протягом 3 років, але не раніше, ніж після реалізації пропозицій, зазначених у цьому розділі в частині ставок, видів податків і зборів;

- Зберегти спрощену систему оподаткування, збільшити граничні обсяги доходів для кожної з груп з одночасною диференціацією граничних обсягів доходів в розрізі регіонів.
- В рамках забезпечення фінансової децентралізації передати повноваження по встановленню граничних обсягів доходів для цілей ССО місцевим органам влади. Зберегти перелік видів діяльності, передбачених чинними нормами податкового законодавства для спрощеної системи оподаткування.
- На основі висновків експертно-наукових досліджень удосконалити загальну систему оподаткування доходів фізичних осіб з метою стимулювання фізичних осіб спрямовувати частину свого доходу на здійснення інвестицій. Підвищити поріг податкової знижки для малозабезпечених осіб.
- Переглянути систему державної підтримки для сільськогосподарських підприємств, в тому числі шляхом забезпечення більш справедливої системи стимулювання сільськогосподарських товаровиробників, підтримки фермерських господарств, що представляють сектор малого бізнесу. Здійснювати поступове підвищення фіскальної ефективності екологічно орієнтованих податків і зборів на основі презентованої профільним міністерством Національної стратегії наближення законодавства України до норм ЄС у галузі охорони довкілля.
- В частині реалізації пілотного проекту з РРО:
 - забезпечити реалізацію експериментального проекту реєстрації та експлуатації новітніх моделей програмних та/або програмно-технічних комплексів, призначених для реєстрації розрахункових операцій, зокрема удосконалених комп'ютерно-касових систем (далі – експериментальний проект), у встановлені постановою КМУ від 13.06.2018 р. № 472 «Про реалізацію експериментального проекту щодо реєстрації та експлуатації новітніх моделей програмних та/або програмно-технічних комплексів, призначених для реєстрації розрахункових операцій» терміни;
 - забезпечити інформування громадськості про стан виконання постанови КМУ від 13.06.2018 р. № 472, зокрема, про результати роботи Міжвідомчої робочої групи;
 - забезпечити ефективну роботу Міжвідомчої робочої групи з розгляду та перевірки пропозицій виробників щодо новітніх моделей комплексів, їх координацію з виробниками (постачальниками) таких моделей;
 - сприяти участі в експериментальному проекті виробників комп'ютерно-касових систем, постачальників ІТ технологій.

У сфері удосконалення митного законодавства

- Провести реформу митних органів з метою недопущення втрати ефективності їх функціонування, збереження профільної вертикалі управління шляхом створення Державної митної служби України. Здійснити аналіз виконання функцій, що стосуються митної справи, та забезпечити реформування ДФС України на принципах відповідності структури управління завданням та функціям митних органів. Не допустити розчинення функцій митного контролю та виконання митних формальностей в підрозділах, що забезпечують дотримання вимог податкового законодавства та сплату податкових платежів. Припинити процес кадрового вимивання фахівців митниці через створення прозорої системи стимулювання їхньої роботи. Відновити дії Митно-тарифної ради.
- Впровадити дію норм, аналогічних діючим у митному законодавстві ЄС (положень щодо діяльності уповноважених економічних операторів, системи спрощених митних процедур, впровадження обов'язкового подання перевізником короткої ввізної декларації до ввезення в Україну товарів, впровадження українського ідентифікаційного номера для іноземних суб'єктів господарювання).
- Передбачити випуск товарів, що імпортуються в Україну, у вільний обіг за заявленою суб'єктом ЗЕД митною вартістю із одночасним врегулюванням порядку проведення митного пост-аудиту, передбачивши відповідні можливості для його застосування щодо випущених у обіг товарів.
- Чітко визначити перелік обставин, коли безпосередньо під час митного оформлення посадова особа має право витребувати від декларанта додаткові документи для підтвердження заявленої митної вартості товарів.

ПРОМИСЛОВА ПОЛІТИКА ТА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

Промислове виробництво нині не є джерелом зростання вітчизняної економіки. Якщо в 2000-і роки темпи зростання промислового виробництва в цілому досягали понад 10%, то з 2012 р вони не перевищували 3%.

Зростання промислового виробництва, за даними Держстату, в 2017 р. становило 0,4% до попереднього року. У січні–жовтні 2018р. порівняно із січнем–жовтнем 2017р. цей показник склав 1,8%, у т.ч. у добувній промисловості та розробленні кар'єрів – 2,3%, переробній – 1,6%, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 1,9%.

Роль і місце промисловості, особливо обробної, в Україні неадекватне процесам, які динамічно розвиваються у світі. Про закріплення експортно-сировинної моделі економічного розвитку в Україні свідчить погіршення

технологічної структури виробництва. Якщо у 2002 р. у структурі реалізованої продукції переробної промисловості частки високотехнологічних та середньотехнологічних галузей склали 22,2 % та 43,1 % відповідно, то у 2017 р. вони скоротилися до 17 % та 41,7 %, натомість частка низькотехнологічних галузей зросла з 34,7% до 41,3%.

Промисловість України – це основний споживач сировини, енергії та води. Зокрема, безпосереднє споживання енергії промисловістю перевищує 30% від загальнооекономічного показника та більше половини з усього обсягу споживання забезпечується металургійною галуззю. Енергозатратність економіки України наразі перевищує Азербайджан у 3,08 рази, Грузію - 2,39, Казахстан – 1,8, Білорусь -1,72, Молдову – 1,54 рази.

Незважаючи на важливість та нагальність опрацювання вищезазначених проблем, ряд відповідних законодавчих ініціатив та проектів стратегічних документів, що були підготовлені Національним комітетом з промислового розвитку та громадськими організаціями бізнесу, на жаль, залишаються поза увагою Уряду. Серед них:

пропозиції щодо внесення змін до ЗУ «Про публічні закупівлі» у відповідності до норм ЄС,

впровадження довгострокового планування,

впровадження механізмів з розвитку державно-приватного партнерства,

повноцінне функціонування Експортно-кредитного агентства (ЕКА), основними напрямками роботи якого повинні стати фінансові гарантії та страхування проєктів, угодам українських експортерів.

Попри встановлені для Мінекономрозвитку терміни доопрацювання проєкту «Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року», такий базовий документ для інших галузевих програм залишається лише на папері. Суттєвою вадою проєкту є малий горизонт планування (до 2025 року). З таким підходом очікувані інвестиції традиційно спрямовуватимуться на сектори із гарантованою та швидкою віддачею, а в структурі потенційних капіталовкладень переважатимуть не високотехнологічні виробництва й інновації, а як правило сировинні галузі. Сучасне бачення розвитку конкурентоспроможного промислового комплексу повинно:

дозволяти реалізувати повні інноваційно-інвестиційні цикли, щонайменше, для макротехнологій та галузево утворюючих технологій, що мають природні та історично сформовані конкурентні переваги у державі,

опиратися на належну систему наукового, конструкторського, технологічного та проєктного та адаптовану до реально існуючих умов господарювання системи фінансового забезпечення;

об'єднувати завдання та механізми їх досягнення в рамках Стратегії з іншими чинними документами стратегічного розвитку держави (Енергетична стратегія України на період до 2035 року “Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність”, Національна транспортна стратегія на період до 2030 року).

передбачати формування системи державного управління через уповноважений орган - Міністерство промисловості та торгівлі.

Важаємо за доцільне визначити такі пріоритети, що стимулюватимуть промислове виробництво в країні:

Удосконалення процедур публічних закупівель

1. Створення сприятливих умов для ведення бізнесу та розвитку локалізації інноваційної складної техніки, через внесення змін до законодавства України в сфері публічних закупівель, що передбачають:

- залучення державними монополіями (в т.ч. ПАТ «УЗ», НАК «Нафтогаз України») на пріоритетній основі національних товаровиробників при здійсненні державних закупівель, а також при реалізації інвестиційних проєктів з розвитку інфраструктури

- недопущення блокування тендерів недобросовісними учасниками та створення бар'єрів при закупівлі неякісної або дешевої іноземної продукції. В зв'язку з чим, нагальним постає питання формування та затвердження на державному або галузевому рівні Методик розрахунку життєвого циклу та визначення рівня локалізації виробництва техніки в Україні.

- з метою якісного визначення вимог для оформлення замовлення закупівлі забезпечення фахової розробки та перевірки примірних специфікацій відповідно до чинної нормативно- технічної документації та доступу до такої інформації на сайті системи закупівель ProZorro для її використання замовниками, які закуповують за державні кошти.

2. Використання державними банками інструментів довгострокового стимулюючого кредитування держзамовників в національній валюті під проєкти локалізації виробництва складної техніки в Україні.

3. В рамках розпочатого Урядом середньострокового бюджетного планування в Україні, реалізація (вже в 2019 році) пілотних проєктів щодо укладення державними замовниками довгострокових договорів на закупівлю складної техніки з метою залучення іноземних компаній виробників і забезпечення локалізації виробництва на рівні не менше 40%.

Підтримка експорту

• Законодавче, нормативне та ресурсне забезпечення запуску діяльності Експортно-кредитного агентства: прискорити початок діяльності ЕКА, збільшити державне фінансування агентства для страхування та

кредитування експортних контрактів (на 2018 рік передбачено лише 200 млн. грн.).

- Спрощення участі у державних тендерах за кордоном, зокрема, закріплення строків повернення валютної виручки відповідно до термінів оплати, встановлених у зовнішньоекономічних контрактах з суб'єктами державної форми власності інших країн.
- Спрощення можливості відкриття філіалів за кордоном з метою супроводження експортних контрактів, здійснення сервісного обслуговування товарів з високою доданою вартістю, організації маркетингової діяльності, участі у тендерах.
- Забезпечення фінансування з Державного бюджету для часткової або повної оплати виставкових площ для підприємств-експортерів у країнах перспективного експорту.
- Прискорити утворення торгових представництв у складі закордонних дипломатичних установ, особливо в країнах традиційного співробітництва та перспективного експорту.

Фіскальне стимулювання

- Відшкодування державою підприємствам ПДВ та переплат податку на прибуток за минулий період.
- Стимулювання через інструменти фіскальної політики інноваційної та наукової діяльності.
- Скасування оподаткування при продажу проблемних активів, що сприятиме розчищенню балансів банків та надасть можливість кредитувати підприємства.
- Законодавче забезпечення формування довгострокової ресурсної бази, зокрема запуск системи недержавного пенсійного забезпечення.

Згідно з примітками до Додатку 1 Порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів передбачено застосування для визначення нормативної грошової оцінки земельної ділянки інших коефіцієнтів, які характеризують функціональне використання земельної ділянки, а саме коефіцієнта зі значенням 3,0 (з 01.01.2017 до 17.07.2018 р. цей коефіцієнт становив 2,0). На практиці це означає, що якщо земельна ділянка не зареєстрована у встановленому законом порядку і їй не присвоєно кадастровий номер, розмір земельного податку суттєво змінюється.

Наказ щодо застосування цього коефіцієнта вступив в дію з 17.07.2018 року, водночас жодних повідомлень з боку фіскальних органів та органів місцевого самоврядування щодо впливу цього наказу на платників земельного податку та їх дій, пов'язаних зі зміною коефіцієнту досі не має. Це дає можливість фіскальним органам довільно трактувати незастосування нового коефіцієнта як порушення норм податкового законодавства при сплаті податку за землю.

Пропонується:

Мінфін, ДФС

припинити на певний період часу дію згаданих вище приміток до Додатку 1 Порядку нормативної грошової оцінки та дати час бізнесу на приведення своїх прав на користування земельними ділянками у відповідність до законодавства.

спростити процедуру присвоєння земельній ділянці кадастрового номера, поклавши такий обов'язок на місцеві органи Держгеокадастру з встановленням чітких термінів та відповідальності, без отримання всіляких дозволів і погоджень органів місцевого самоврядування.

Відповідно до ст. 266 ПК України, платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є юридичні особи, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості. Одночасно, ПК України передбачено винятки із вказаної норми та перелік об'єктів, що не оподатковуються податком на нерухоме майно. Так, не є об'єктом оподаткування - будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств (п.п."є" п. 266.2.2. ПК України). Разом з тим, діюче законодавство не роз'яснює, які об'єкти нерухомого майна належать до будівель промисловості.

Мінфін, ДФС

Внести пропозиції щодо зміни відповідної норми податкового законодавства, яка б передбачала, що будівлями промисловості є будівлі, незалежно від того хто є власником цієї будівлі і чи передана вона в користування іншим суб'єктам, а також слід віднести до будівель промисловості також адміністративно-побутові, інженерні, лабораторні та інші приміщення, що обслуговують виробничі процеси підприємства.

Стимулювання внутрішнього ринку

- Впровадити механізми фінансової підтримки інвестиційних проектів з метою реструктуризації кредитів, залучених для розвитку виробництва і модернізації потужностей; компенсації інвестору коштів, вкладених у створення інфраструктури (енерго- та водопостачання, під'їзні дороги тощо), зокрема, в рамках державно-приватного партнерства.
- Сприяти залученню вітчизняних промислових виробників до реалізації інфраструктурних проектів, що

здійснюються за кошти державного бюджету та кошти суб'єктів господарювання з державною часткою у статутному капіталі.

- опрацювати механізми запровадження часткової компенсації вартості техніки та обладнання вітчизняного виробництва для будівництва доріг і часткової компенсації відсотків за кредитами на їх придбання

Вдосконалення регуляторної політики

Значна частина галузевих законів, якими регулюється видача документів дозвільного характеру, досі не приведена у відповідність з вимогами Закону України “Про адміністративні послуги” та Закону України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”.

Надмірна кількість документів дозвільного характеру та дозвільних процедур у сфері господарської діяльності значно ускладнює умови ведення бізнесу, збільшує адміністративні витрати суб'єктів господарювання. удосконалення і суттєве розширення сфери застосування декларативного принципу з метою зменшення дозвільних і бюрократичних бар'єрів у сфері господарської діяльності.

Пропонується:

Верховна Рада України

- Внести зміни і доповнення до Закону України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, якими передбачити:

- запровадження комплексного порядку видачі документів дозвільного характеру, визначеного на рівні Закону;
- визначення оптимального переліку документів, необхідних для отримання документів дозвільного характеру;
- встановлення вичерпних підстав для відмови у видачі документів дозвільного характеру;
- можливість оскарження в суді рішень про відмову у видачі документів дозвільного характеру;
- визначення строків видачі та терміну дії документів дозвільного характеру;
- розмір плати (у разі платності) або чітко встановлена безоплатність видачі документів дозвільного характеру;
- вичерпні підстави для переоформлення документів дозвільного характеру;

можливість продовження строку дії документа дозвільного характеру.

- Прийняти підтриманий УСПП, ФРУ, ТПП, Радою підприємців при КМУ проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру шляхом розширення сфери застосування декларативного принципу»

- На законодавчому рівні усунути неузгодженості у підходах та принципах, що застосовуються при здійсненні державного ринкового контролю (нагляду) у сфері господарської діяльності на основі пропозицій Ради підприємців при КМУ, УСПП, ФРУ та ТПП, узагальнених у проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення конкурентоспроможності бізнесу та забезпечення ефективного захисту прав споживачів».

- Для запобігання корупції під час перевірок бізнесу привести постанову Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 р. № 295 «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»» у відповідність із Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

- Сприяти залученню представників профспілок, громадських організацій підприємців, роботодавців та їх об'єднань або Регіональних рад підприємців до участі у заходах державного нагляду (контролю) при перевірках суб'єктів малого підприємництва (за їх згодою).

Державна служба України з питань праці

- Визначити виключний перелік суб'єктів господарювання (за визначеними критеріями ступенів ризику), де технологічний процес, використовуване обладнання, сировина та матеріали є потенційними джерелами шкідливих і небезпечних виробничих факторів, що можуть несприятливо впливати на стан здоров'я працівників, для яких необхідно проводити лабораторні дослідження умов праці.

КМУ, ДСНС, Державна регуляторна служба

- Відмінити обов'язкове укладання договорів на аварійно-рятувальне обслуговування або прийняти НПА, яким визначити в чому саме полягає таке обслуговування, надати можливість здійснювати таке обслуговування будь-якому іншому суб'єкту господарської діяльності або надати можливість суб'єктам господарської діяльності самостійно проводити таке обслуговування, або укласти відповідний договір страхування.

Довідково: Чинним законодавством України не визначено в чому полягає аварійно-рятувальне обслуговування та чи можливо таке обслуговування здійснювати самостійно. На практиці всі взаємовідносини по аварійно-рятувальному обслуговуванню зводяться до перерахування суб'єктом господарської діяльності на адресу

підрозділу ДСНС певної суми, яка рік від року стає більшою, не отримуючи взамін ніякого відповідного обслуговування.

- Термінового розв'язання потребує також питання щодо впровадження ринкових засобів регулювання техногенної безпеки в Україні, взаємодії підприємств з центральними органами виконавчої влади, що опікуються питаннями безпеки: техногенної, екологічної та безпеки персоналу (охорони праці).
- З метою впровадження декларативного принципу під час виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатації (застосуванні) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки забезпечити компенсаційні заходи, а саме встановити:

- основні принципи декларування (обов'язковий аудит стану охорони праці суб'єктів господарювання, його періодичність, порядок подачі, відклику, анулювання декларацій, внесення змін до них;
- принципи обов'язкового страхування машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки з урахуванням ризико-орієнтованого підходу при оцінці страхових внесків від зношеності обладнання;
- механізм персональної відповідальності власників підприємств за не подання декларації, порушення декларації та надання недостовірної інформації у декларації через підвищення адміністративної та кримінальної відповідальності.

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України

Розширити коло ліцензованих центрів сертифікації, здатних здійснювати видачу ЕЦП (електронного цифрового підпису) суб'єктам господарювання.

Забезпечення інноваційної складової промислового розвитку

Сучасні тренди світового соціально-економічного розвитку свідчать про те, що інноваційна діяльність є найбільш ефективним важелем підвищення конкурентоспроможності країн.

Рейтинг України в Глобальному індексі інновацій 2018 г. - мінус чотири позиції і 46-е місце (у 2015 року Україна була на 33-му місці).

10 років поспіль в Україні частка неінноваційних підприємств становить близько 80%.

Високі витрати, брак фінансових ресурсів, а також відсутність доступних кредитів - ключові перешкоди на шляху до інновацій в промисловості.

Підприємства освоюють нові технології переважно імпортуючи інвестиційні товари, а не докладаючи зусилля по створенню (удосконаленню) нових продуктів і процесів.

Частка машин, механізмів; електротехнічного обладнання в загальному обсязі імпорту товарів у 2017 році у порівнянні з 2016 роком зросла удвічі, засобів наземного транспорту, літальних апаратів, - у 6 разів, реакторів ядерних, котлів та машин – майже у тричі.

За оцінками експертів Національного комітету з промислового розвитку, іноземні інвестиції в валовому нагромадженні капіталу вже досягають майже 25%. Однак їхній внесок в економічне зростання залишається «невидимим», перш за все тому, що **прямі іноземні інвестиції не зосереджені в промисловості, не супроводжуються трансфером технологій і не інтегровані в національні плани розвитку.**

В умовах фактичної ліквідації інфраструктури галузевої науки та відсутності державних профільних органів (раніше Мінпромполітики) розв'язання технологічних проблем промисловості обумовлюють підприємства самотужки відтворювати такі підрозділи. При цьому з університетами та іншими закладами вищої освіти спільно працюють лише 6% підприємств.

В Україні досі немає стратегії інноваційного розвитку із відповідним планом її реалізації.

Зважаючи на незадовільний стан впровадження інновацій, підприємницька спільнота вважає за необхідне передбачити більш адекватну державну фінансову підтримку, систему інструментів стимулювання науково-технічної, інноваційної діяльності, а також впровадження інновацій у виробництво шляхом:

- Розробки та прийняття нової редакції Закону України «Про інноваційну діяльність», а також усі пов'язані з ним закони та підзаконні акти;
- Розблокування та максимального сприяння діяльності технопарків. Зокрема, прийняття у цілому законопроектів

Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій в реальний сектор економіки через індустріальні парки» №2554а-д від 25.04.2016

Про внесення змін до Митного кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій в реальний сектор економіки через індустріальні парки №2555а-д від 25.04.2016

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку промисловості, інвестиційної діяльності, захисту та гарантування прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності» (№6671 від

06.07.2017 року), що забезпечить безкоштовне приєднання промислових об'єктів до інженерних мереж (за рахунок інвестиційної складової в тарифі), усуне штучні бар'єри та корупційні ризики, сприятиме реальному поліпшенню інвестиційного клімату та конкурентних позицій України на міжнародній арені.

- Послідовної імплементації положень Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», зокрема щодо фінансування науки, створення нових органів управління та грантової підтримки науки, створення стартапів та ін.;

У митній сфері

- запровадження процедури автоматичного оформлення митних декларацій в залежності від рівня ризику;
- впровадження норм, аналогічних діючим у митному законодавстві ЄС (положень щодо діяльності уповноважених економічних операторів, системи спрощених митних процедур, впровадження обов'язкового подання перевізником короткої ввізної декларації до ввезення в Україну товарів, впровадження українського ідентифікаційного номера для іноземних суб'єктів господарювання).
- перехід до випуску товарів, що імпортуються в Україну, у вільний обіг за заявленою суб'єктом ЗЕД митною вартістю із одночасним врегулюванням порядку проведення митного пост-аудиту, передбачивши відповідні можливості для його застосування щодо випущених у обіг товарів.
- Впровадження прозорих комунікацій між митницею та бізнесом (оперативне інформування, фахове тлумачення нормативних нововведень, доступ до інформації тощо).

З метою якісного **забезпечення виробничими кадрами усіх рівнів та збільшення робочих місць:**

- Запровадити з боку держави мотиваційні заохочувальні механізми для роботодавців при створенні робочих місць, зокрема, механізми дотації роботодавцю на створення робочих місць у сфері промислового виробництва.
- Удосконалити умови отримання статусу безробітного для запобігання використанню соціальних пільг особами, кадровий потенціал яких може бути використаний на виробництві, а саме:
 - заборона надання особі статусу безробітного при наявності відповідних вакансій у Державному центрі зайнятості;
 - заборона надання особі статусу безробітного при звільненні з роботи за власним бажанням;
 - зміна поняття «підходяща робота» для уникнення зловживань потенційними безробітними при наявності вакансій.
- запровадити механізм, який передбачатиме норму обов'язкової роботи за направленням (за спеціальністю на виробництві) протягом 3-х років для випускників ВУЗів, технікумів, коледжів, професійно-технічних училищ, які навчаються за державні кошти.

У секторальному розрізі

ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС

На подальший процес диверсифікації та пошук місця ОПК в інтеграційних процесах з ЄС впливатимуть значні диспропорції вітчизняних оборонних підприємств та галузей, чинні обмеження європейських партнерів щодо допуску до співробітництва у сфері виробництва озброєння та військової техніки іноземних товаровиробників.

З метою забезпечення модернізації ОПК пропонується визнати як пріоритетні такі напрямки узгоджених дій влади та бізнесу:

- прийняття законів: «Про виробництво озброєнь і військової техніки», «Про військово-технічне співробітництво», «Про гарантування прав інвестицій в ОПК», «Про офсетні угоди» та інших законів;
- зменшення тривалості інноваційного циклу у виробництві продукції ОПК; спрощення порядку прийняття на озброєння ВСУ ініціативних розробок ОВТ;
- вдосконалення системи захисту прав на результати інтелектуальної діяльності, застосування виплат роялті при серійному виробництві ОВТ;
- лібералізація системи військово-технічного співробітництва з наданням прав зовнішньоекономічної діяльності усім підприємствам;
- визначення переліку базових та критичних технологій для підтримки інновацій в ОПК;
- провадження дієздатних механізмів фінансового оздоровлення підприємств, які виконують державне оборонне замовлення, реалізують зовнішньоекономічні контракти, залучені до програм із імпортозаміщення, енергоефективності виробництва та енергозбереження;
- удосконалення системи стандартизації та уніфікації продукції військового та цивільного призначення,

у т.ч. впровадження стандартів міжнародної організації зі стандартів (ISO), стандартів, що адаптовані до вимог ЄС та НАТО згідно з розробленою «Дорожньою картою реформування системи стандартизації в оборонній сфері на 2015-2018рр.»;

- створення системи державного замовлення щодо підготовки робітничих, технічних та інженерних кадрів для задоволення потреб ОПК (відновлення діяльності учбових комбінатів на підприємствах, профільних професійно-технічних закладів, спеціалізованих кафедр у ВНЗ тощо та забезпечення їхнього правового та соціального захисту).
- забезпечення рівних конкурентних умов господарювання приватних і державних підприємств.

Окрім цього пропонується:

КМУ

1. Вжити термінових заходів щодо забезпечення повноцінної діяльності Міжвідомчої комісії з питань імпортозаміщення.
2. У рамках започаткування діяльності цього консультативно-дорадчого органу Кабінету Міністрів України
 - ініціювати розробку проекту Концепції цільової науково-технічної програми з імпортозаміщення в ОПК на період до 2021 р.;
 - опрацювати наявні пропозиції від провідних підприємств ОПК у частині внесення змін до відповідних законодавчих актів України, які б передбачали можливість використання підприємствами, що виконують Державне оборонне замовлення та забезпечують валютні надходження від експортної діяльності, нарахованих податків (можливо, частково) на заходи з імпортозаміщення.

АВІАБУДУВАННЯ

З 2016 року в країні не побудовано жодного серійного літака. Нагальною проблемою галузі залишається багаторічний дефіцит фінансових ресурсів для її розвитку та значне звуження потенційних ринків збуту, що призвело до зниження науково-технічного і технологічного потенціалу авіаційної промисловості та її відставання від рівня розвинутих держав.

Виробничу діяльність підприємств галузі на даний час визначають зменшення доходів у зв'язку із втратою ринків збуту та традиційних каналів постачання комплектувальних виробів і матеріалів, відсутність в державі ефективної системи стимулювання попиту, зокрема сучасної системи лізингу нової вітчизняної авіатехніки і підтримки експорту, висока вартість кредитів, збільшення залежності від імпорту, що обмежує можливості розгортання серійного виробництва літаків та іншої авіаційної продукції.

Затвердження Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 429-р Стратегії відродження вітчизняного авіабудування на період до 2022 року та Плану заходів щодо її реалізації можна розглядати в цьому контексті лише як першу спробу протягом останніх років змінити негативні тенденції у цьому високотехнологічному секторі. Однак, значущість завдань, визначених у Плані заходів щодо реалізації Стратегії у надто обмежені терміни знижують: відсутність у тексті документа раніше задекларованого урядовцями прогнозного обсягу фінансування заходів понад 23 млрд грн, а також нещодавнє прийняття КМУ та Верховною Радою України рішення щодо ухвалення державного інвестиційного проекту із закупівлі для потреб МВС 55 французьких вертольотів та пов'язаних з ними товарів, робіт та послуг на суму понад 555 млн. євро.

Пропонується:

- Рзробити та затвердити Концепцію цільової науково-технічної програми з імпортозаміщення в ОПК на період до 2021р., та до кінця 2018 року розробити та затвердити в якості пілотного проекту програму з імпортозаміщення в літакобудівній та вертольотобудівній галузях.
- Забезпечити у встановлений строк (до кінця 2018 року) розробку та затвердження Державної цільової науково-технічної програми розвитку авіаційної промисловості на 2018-2022р. на основі затвердженої Стратегії та Порядку розроблення та виконання державних цільових програм, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.01.2007р. №106.

АВТОБУДУВАННЯ

Рівень використання виробничих потужностей у галузі становить лише 2% від створених. У 2008 році було випущено понад 400 тисяч легкових автомобілів, у 2017 році - лише 7,3 тис. авто. Кількість робочих місць за десять років скоротилася вп'ятеро з 36,3 тис. працівників до 8 тис. чол. та продовжує скорочуватись. На внутрішньому ринку частка продукції вітчизняних заводів скоротилась майже в 5 разів і не перевищує 10-11 відсотків. Експорт автотранспорту майже обнулився.

КМУ, Верховна Рада України

- Розробити та прийняти Закон «Про підтримку вітчизняного автомобілебудування шляхом створення автомобільного кластеру».

Кабінету Міністрів України:

- Розробити та прийняти Концепцію розвитку автомобільної промисловості.

ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Частка азотних добрив вітчизняного виробництва на внутрішньому товарному ринку скоротилася у 2017 році порівняно з 2012 роком практично в два рази (з 81 до 41%), комплексних добрив - в 4,5 разів (з 18 до 4%). Наразі на ринку практично відсутні гомогенні калійні та фосфорні добрива вітчизняного виробництва.

Окремі напрямки подолання існуючих проблем можуть передбачати таке:

- Вжиття заходів щодо реального функціонування ринку природного газу для диверсифікації продажу природного газу промисловим споживачам через повноцінне використання товарної площадки Української газової біржі.
- НАК «Нафтогаз України» з метою диверсифікації джерел постачання природного газу вжиття заходів щодо реалізації інвестиційного проекту з будівництва LNG-терміналу для отримання імпортного зрідженого природного газу за найбільш конкурентними цінами.
- Створення умов для відновлення роботи рудників та створення збагачувального комплексу з виробництва калійних мінеральних добрив із застосуванням сучасних технологій на базі родовищ калійних руд у Львівській та Івано-Франківській областях (від 100 до 300 тис. тонн на рік) та збагачувального комплексу з виробництва апатитового концентрату на базі Стремигородського апатит-ільменітового родовища у Житомирській області.
- введення нульового ввізного мита на окремі види імпортової сировини та напівсировини для виробництва мінеральних добрив, які не виробляються в Україні або ж виробляються у недостатній кількості, що забезпечить формування більш конкурентних цін на мінеральні добрива.
- Визначення фінансово-економічної доцільності використання альтернативного синтез-газу з газового вугілля та надання для реалізації проектів по створенню таких виробництв державної підтримки.
- З метою покращення якісних показників добрив забезпечення поетапного переходу на європейські та міжнародні стандарти щодо складу та методів аналізу добрив, імплементувати новий Технічний регламент ЄС по добривам (удобрювальним продуктам).

ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Механізми стимулювання розвитку деревообробної промисловості:

- Розробка комплексної державної Програми розвитку лісогосподарського та лісопромислового комплексу України до 2025 року;
- Створення ринкового, прозорого, недискримінаційного механізму реалізації необробленої деревини в тому числі шляхом прямих довгострокових договорів, що дасть можливість планування розвитку бізнесу у деревообробній промисловості;
- Зпровадження єдиної системи електронного обліку заготовленої деревини та доступності цієї інформації широкому колу підприємств які використовують лісосировину;
- Створення здорової конкуренції як на ринку продажу лісосировини так і на ринку реалізації продукції деревообробки шляхом відокремлення деревообробних підрозділів (цехів) з підпорядкування державних лісогосподарських підприємств, Агентства лісових ресурсів.

ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Для створення рівних умов конкуренції та детінізації внутрішнього ринку легкої промисловості

- Мінекономрозв'язку, Мінфіну опрацювати та внести на розгляд КМУ питання щодо продовження дії розстрочення сплат ПДВ па обладнання та комплектуючі, які не виробляються в Україні та ввозяться підприємствами промисловості для власних виробничих потреб до 2028 року з метою планової та перспективної модернізації й технологічного оновлення потужностей підприємств
 - З метою розвитку власної сировинної бази та створення сприятливих умов для ввезення імпортової сировини, матеріалів, комплектуючих і хімічних матеріалів, які в Україні не виробляються та використовуються для виробництва готової продукції з високою доданою вартістю:
- Запровадити заходи з підтримки розведення овець та ВРХ, що стимулюватимуть збільшення заготівлі вовни

та шкур власного виробництва, зокрема, шляхом адресної виплати сільгоспвиробникам компенсацій (дотацій держави тощо) у залежності від обсягів і якості вовни й шкір, як це застосовувалося у попередні роки.

- Спростити процедури санітарно-ветеринарного контролю при митному оформленні шкіряної сировини, вовни та хімічних матеріалів, що ввозяться на митну територію України для переробних підприємств шкіряної, вовняної та інших підгалузей.

- Врегулювати питання щодо можливості отримання документів дозвільного характеру (висновків СЕС) на регіональному рівні шляхом внесення відповідних змін до Розпорядження КМУ від 22.07.2016 №564.

• У рамках боротьби із насиченням ринку контрабандними (сірими) товарами

- посилити контроль за імпортом на митниці та легалізації оборотів продажу взуття та одягу в роздрібній торгівлі,

- запровадити ефективний санітарно-гігієнічний контроль товарів «секонд-хенд» згідно з чинним законодавством.

• З метою удосконалення процедури постачання речового майна для потреб силових структур:

- Допускати до участі в держзакупівлях підприємства, що мають висновок Замовника щодо кваліфікаційних характеристик можливостей виробничого підприємства на кшталт наявності виробничих площ, технологічних потужностей, робочих та сировинних ресурсів для своєчасного якісного виконання держзамовлення.

- Вирівняти конкурентні умови участі у державних закупівлях для всіх суб'єктів господарювання, розглядаючи ціну без ПДВ при визначенні переможця

ГІРНИЧОДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

• Прискорити прийняття нових редакцій «Кодексу про надра» та «Гірничого Закону України» розробка яких ведеться протягом останніх 10 років.

• КМУ вжити заходів щодо

приведення рентних платежів в залізничній галузі до рівня, що має забезпечити виробництво конкурентносприятливої продукції, як для виробників, так і для її споживачів.

утворення державного регулятора на залізничному транспорті – Національної комісії з транспорту.

введення в практику перегляду рівня тарифів на послуги природних монополій не частіше ніж раз у три роки, як це передбачено «Основними Аспектами стратегії розвитку ПАТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» на 2017 - 2021 роки.

РОЗВИТОК БУДІВНИЦТВА

До застарілого фонду в країні відноситься 3055 будинків на 211,5 тис. квартир. 23% всього житлового фонду країни, або 72 млн. кв. метрів, — це малоповерхові будинки, так звані «хрущовки», побудовані в 1960-1970-роки. З них 80% потребують знесення або реконструкції. З кожним роком збільшується ризик для життя мешканців таких будинків.

Серед заходів, які можуть стимулювати розвиток будівельної галузі, вбачаються такі:

• В умовах децентралізації та посилення ролі місцевого самоврядування суттєво зростають доходи місцевих бюджетів. Відповідно з'являються нові можливості для розширення фінансування регіональних програм будівництва житла, зокрема таких як «Пільгове молодіжне кредитування» та «Доступне житло». Підтримати реалізацію цих та інших місцевих програм, що сприятиме вирішенню житлових проблем громадян, покращенню демографічної ситуації та забезпечуватиме сталий розвиток регіонів.

Водночас на законодавчому рівні забезпечити фінансування державних програм будівництва доступного житла та молодіжного кредитування в обсягах, які дозволять реально, в осяжній перспективі створити умови для вирішення соціально важливої проблеми - поліпшення житлових умов громадян України.

Запровадити договірні відносини між забудовниками, підрядними компаніями та органами місцевого самоврядування. Це, з одного боку, вирішило б питання прозорого відведення земельних ділянок, спрощення дозвільних процедур, координації взаємодії будівельників з відповідними комунальними службами тощо. У свою чергу, забудовники могли б передавати частину новоспорудженого житла місцевій владі для наступного виділення його тим категоріям громадян, які потребують соціального захисту.

Підтримати зусилля Уряду щодо забезпечення житлом учасників бойових дій, зокрема, ветеранів АТО/ООС та внутрішньо переміщених осіб з їх числа, зокрема, через механізм відповідної бюджетної програми. За офіційними даними сьогодні в Україні налічується близько 326 тисяч учасників бойових дій, зокрема, ветеранів

АТО. Ще майже 1,4 млн внутрішньо переміщених осіб взято на облік. Будівельний комплекс України має достатні ресурси і виробничі потужності для виконання такої програми.

- Прискорити прийняття нової редакції закону «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду», законів «Про орендне житло», «Про лізинг житла», які відкриють нові можливості для будівництва масового і доступного житла, зокрема стимулювали залучення додаткових інвестицій.
- Розробити та прийняти державну програму підтримки індустріального будівництва як одного з напрямів швидкого спорудження сучасних, якісних панельних житлових будинків. Для широкого запровадження індустріального будівництва необхідна кардинальна реконструкція та модернізація виробничої бази багатьох підприємств.
- З метою впровадження та використання інформаційного моделювання в будівництві, відповідно до Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України та плану заходів щодо її реалізації, доручити Українській раді інженерів-будівельників (створеній у 2018р.) та, зокрема, її організаціям-засновникам розробити проект Акту впровадження та використання цифрового інформаційного моделювання на всіх етапах життєвого циклу об'єктів капітального будівництва та нерухомості в Україні.
- Створити конкурентне середовище для покращення якості послуг, що надаються забудовникам організаціями-монополістами.
- Спростити процедуру передачі збудованих інженерних мереж до комунальної власності.
- У зв'язку з випадками шахрайства на ринку житлової нерухомості, діяльністю некваліфікованих будівельних організацій, розміщення споруд на ділянках, не передбачених для цього, значною кількістю недобудов та, відповідно, випадками неотримання фізичними і юридичними особами придбаних (проінвестованих) об'єктів житлової нерухомості законодавчо посилити відповідальність забудовників за невиконання своїх договірних зобов'язань перед інвесторами. Передбачити ведення Реєстру забудовників.

ТРАНСПОРТ

На сьогодні транспортна галузь України має низький рівень транспортно-логістичних технологій та мультимодальних перевезень, що знижує конкурентоспроможність національної транспортної системи на світовому транспортному ринку. За індексом логістичної ефективності Україна знаходиться на 66-му місці у світі. За якістю дорожньої інфраструктури Україна займає 134 місце з 138 країн світу, а за якістю митних операцій 118 місце з 160 країн світу.

Загрозою сталому функціонуванню залізничного транспорту є майновий знос його основних фондів, особливо активної їх частини, що перевищив 90%. Зокрема знос локомотивів станом на 01.01.2017р.: електровозів - 92%, тепловозів - 99,65%. Середній відсоток зносу вагонів ПАТ «Укрзалізниця» становить 91,6 %, в т.ч. вагонів-зерновозів – 97,9 %.

Відсутня основа планування розвитку портової галузі з врахуванням планів розвитку усіх галузей транспорту- Стратегія розвитку морських портів України. (вимога ст.7 Закону „ Про морські порти України“ 2013 року), а також проекти розвитку інфраструктури. При цьому технічний стан причалів та глибин на підхідних каналах та акваторіях більшості портів не відповідають сучасним вимогам. Не створено умов для оновлення вітчизняного флоту шляхом будівництва суден на українських верфях.

Антикризові заходи у сфері розвитку транспорту можуть передбачати такі напрямки та заходи:

Залізничний транспорт

- Не виконується Закон України «Про природні монополії» (прийнятий ще в 2000 році) в частині утворення Національної комісії з питань залізничного транспорту

КМУ

Вжити заходи по утворенню державного регулятора на залізничному транспорті – Національної комісії з транспорту.

- Вантажні вагони з вичерпаним терміном експлуатації з січня 2016 року активно ввозяться з території РФ. Сумарний показник завезення застарілих вагонів протягом останніх 3-х років становить майже 9 тис. вагонів. Українські вагонобудівники не зможуть отримати на нову продукцію сертифікат відповідності техрегламенту і не зможуть реалізовувати таку продукцію в «просторі 1520».

МЕРТ

Ухвалення обмежувальних заходів щодо продовження терміну служби вантажних вагонів на період 11-16 років, а також встановлення високих імпорتنих мит на вантажні вагони з вичерпаним терміном експлуатації.

Формування нормативно-технічної бази України в рамках Технічного регламенту безпеки рухомого складу залізничного транспорту, який вступив в силу 10.08.2016, що також передбачає впровадження нових стандартів замість ДСТУ, створення атестованих органів сертифікації, формування процедур випробувань і сертифікації нової залізничної продукції.

Окрім цього пропонується ярозглянути такі напрямки докладання зусиль:

- Стимулювання оновлення парку вантажних вагонів за рахунок введення заборони курсування на шляхах загального користування вагонів з подовженим терміном служби, їх списання та утилізація, закупівля нових за кошти, отримані від утилізації,
- Збільшення прибутковості та доступності пасажирських перевезень за рахунок оновлення парку пасажирських вагонів, електропоїздів, дизель-поїздів, оснащених сучасним енергоефективним обладнанням;
- Поліпшення ефективності перевезень, в першу чергу - ПАТ «Укрзалізниця», за рахунок використання інноваційних вантажних вагонів з подовженим міжремонтним пробігом та/або збільшеним до 25 тон навантаженням на вісь.
- Прийняття нового закону «Про залізничний транспорт».

Морська індустрія

КМУ

- Затвердити механізми для скорочення термінів початку реалізації інвестиційних проектів (на цей час ця процедура бюрократизована і складає більше року, в результаті чого інвестори відмовляються від реалізації проектів в Україні) та реалізації положень статей 5, 7, 23, 24, 25, 26, 27 Закону «Про морські порти України». Вирішити питання відведення території, акваторії морських портів, компенсації інвестицій інвесторам.
- Прийняти постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до н.5 «Порядку списання об'єктів державної власності» шляхом збільшення до 500 тисяч гривень значення первинної вартості основних засобів, які можуть бути списані за рішенням керівника підприємства (адже в результаті невчасного списання порти зазнають значних збитків);
- Внести зміни до встановлених обсягів чистого прибутку на рівні 250 млн. гривень підприємствам, фінансові плани яких затверджує Кабінет Міністрів України. Скасувати обмеження підприємствам можливостей здійснення розвитку за рахунок капітальних інвестицій при ВІДСУТНОСТІ затверджених Фінансових планів (Постанова КМУ від 03.10.2012 р. № 819). Удосконалити процедури затвердження фінансових планів.

Загальними вимогами представників галузі залишаються також:

- Проведення поступової приватизації об'єктів морської інфраструктури згідно розробленої по кожному порту окремої програми, починаючи зі збиткових портів.
- Сприяння комплексному вирішенню питання щодо приведення ставок портових зборів у морських торгових портах України до середнього рівня ставок у сусідніх морських країнах;
- Прийняття проектів Законів:
 - Про внесення змін до деяких законів України щодо продовження строку дії експерименту про державну підтримку суднобудівної промисловості та поширення підтримки на всі підприємства, які здійснюють суднобудівну діяльність №6732 від 17.07.2017
 - Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості, № 6733 від 17.07.2017;
 - Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку із проведенням економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості №6734 від 17.07.2017;
 - Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо відновлення конкурентоспроможності судноплавства України, № 6735 від 17.07.2017.
- зниження податкового тиску на підприємства морського господарського комплексу країни;
- повернення коштів портового адміністративного збору та спрямування їх на утримання Морської Адміністрації України;
- звільнення портових зборів від оподаткування для створення належних умов розвитку морських портів.

Автотранспорт

- Підлягає законодавчому врегулюванню встановлення солідарної відповідальності для всіх суб'єктів господарювання та учасників дорожнього руху у сфері вантажних перевезень, у тому числі за вантажовідправниками, вантажоодержувачами, водіями зазначених транспортних засобів та іншими учасниками дорожнього руху за порушення транспортним засобом встановлених законодавством вагових та/або габаритних норм.

(Проект Закону про внесення змін до Закону України “Про автомобільний транспорт” (щодо дотримання вагових або габаритних норм та/або умов, визначених у дозволі на участь у дорожньому русі) № 4660 від 13.05.2016 року.

Проект Закону про внесення змін до Закону України “Про автомобільний транспорт” (щодо дотримання учасниками ринку автомобільних вантажних перевезень норм законодавства в частині вагових та габаритних параметрів транспортних засобів) № 6644 від 23.06.2017 року

- На розгляді у Верховній Раді України знаходяться (Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання розвитку галузі електричного транспорту в Україні, №8159 від 19.03.2018 та Проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо стимулювання розвитку галузі електричного транспорту в Україні, №8160 від 19.03.2018). Головною їхньою метою є стимулювання внутрішнього попиту на транспортні засоби, що здебільшого ввозяться з-за кордону іноземними виробниками.

Зокрема, поза увагою залишилися питання сприяння розвитку комунального транспорту. З метою врегулювання зазначеної колізії пропонується Включити до норм законопроектів такі товарні позиції як трамваї, тролейбуси, електробуси

- Відповідно до частини першої статті 4 Договору про зону вільної торгівлі країн СНД основним документом, що свідчить про країну походження товару для надання товару режиму вільної торгівлі відповідно до критерію достатньої обробки/переробки товару є сертифікат про походження товару, виданий уповноваженим органом держави вивезення відповідно до її національного законодавства. Наразі надання таких преференцій по безмитному ввезенню товарів з території СНД в окремих секторах негативно впливає на українського виробника. Зокрема, білоруські підприємства та підприємства, які займаються великовузловим складанням техніки, використовуючи вищезгадані норми, завдяки прямій державній підтримці через бюджет (варто зазначити, що білоруські автовиробники використовують переважно російські комплектуючі), спричиняють значні втрати для українських виробників.

Пропонується:

МЕРТ, МЗС

Проаналізувати зазначену ситуацію та внести пропозиції щодо можливості денонсації чи внесення застережень до чинних міжнародних актів в контексті підтримки українського виробника; денонсації чи внесення застережень до чинних міжнародних актів в контексті заборони використання комплектуючих виробництва держави-агресора.

Крім цього, з метою оновлення парку автотransпортних засобів вважаємо за доречно Уряду

Провести переговори з європейськими виробниками автотехніки для налагодження випуску (збирання) сидільних тягачів в Україні

АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС

Аграрний сектор зараз є важливим рушієм розвитку економіки України. Зокрема дохід від експорту сільськогосподарської продукції у 2017 році склав 17,9 мільярдів доларів США, при цьому частка аграрної продукції у загальному експорті країни склала понад 41 %.

За оцінками фахівців до 2022 року врожайність зернових в Україні може зрости до 100 млн. тонн, при цьому 70% такого врожаю буде експортовано.

Втім у загальній структурі експорту сільськогосподарської та харчової продукції частка готової харчової продукції наразі залишається досить низькою (у 2016 р. становила лише 16 %).

Сучасна модель функціонування сільськогосподарського виробництва не спроможна забезпечити вирішення соціально-економічних проблем села, реалізувати повною мірою той потужний природно-ресурсний потенціал, яким володіє галузь.

Подальша адаптація господарської діяльності в сільському господарстві до європейських та світових умов вимагає реалізації завдань за такими пріоритетними напрямками:

- прискорення процесу впровадження європейських та міжнародних стандартів безпеки та якості продуктів

харчування (HACCP, ISO, EN, Кодексу Аліментаріус) у сфері агропромислового виробництва;

- повноцінна реалізація та якісне ресурсне забезпечення заходів, передбачених у Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки, що має стимулювати розвиток дрібнотоварного сільськогосподарського виробництва;
- відновлення розвитку племінного свинарства, питання здешевлення вартості ветеринарних досліджень племінних тварин при їх продажі, дерегуляцію, розбудову експортних каналів тощо;
- надання державної підтримки для здешевлення страхових платежів, затвердження переліку сільськогосподарської продукції, яка підлягає страхуванню, переліку сільськогосподарських страхових ризиків і об'єктів страхування;
- забезпечення розвитку об'єктів інфраструктури зберігання і транспортування сільськогосподарської продукції (заготівельних пунктів, зерносховищ, елеваторів, логістичних центрів тощо) завдяки запровадженню принципу «єдиного вікна» для пришвидшення проходження дозвільних процедур.
- лібералізація низки дозвільних процедур, пов'язаних із реєстрацією договорів агролізингу, регулювання факторингових операцій, оподаткування доходів сільськогосподарських кооперативів, оформленням сезонних працівників, реєстрацією сільськогосподарської техніки, ліцензуванням виробництва електроенергії для власних потреб тощо, що дозволить стимулювати диверсифікацію експорту аграрної продукції за рахунок розвитку прикордонної торгівлі сільськогосподарською продукцією.

З метою розв'язання найбільш актуальних проблем сільгоспвиробники вважають необхідною реалізацію таких заходів:

Укразлізниця

- Відновити роботу АС «УППВ» в автоматичному режимі за умови проведення роботи щодо її вдосконалення шляхом долучення всіх учасників ринку.
- Ліквідація сірого/чорного ринку зерна

ДФС, Мінфін

Розробка проекту змін до законодавства, спрямованих на боротьбу з «чорним» та «сірим» ринком зерна

- Розвиток державно-приватного партнерства для модернізації систем зрошення земель

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Розробка проекту стратегії розвитку зрошення в Україні.

Відкриття нових експортних ринків

Міністерство аграрної політики та продовольства України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Міністерство економічного розвитку та торгівлі

1. Підписання двосторонніх протоколів по розширенню списків продукції (зокрема таких як горох, пшениця, сорго зернове та рапс), що експортується з України до КНР.
2. Підписання двосторонніх угод задля зняття 5% мита на експорт української пшениці до В'єтнаму.
3. Підписання відповідних угод щодо розширення ринків збуту, зокрема, Мексика, Бразилія, Аргентина.

Підписання відповідних угод, що нададуть можливість спростити експорт українського зерна до країн Азії, Південної Африки, ЄС, Південно-Східної Азії тощо.

- Україна експортує значний обсяг кукурудзи та ріпаку до Європейського Союзу, які є сировиною для виготовлення біопалива. За даними Української зернової асоціації, в 2017-2018 м.р. Україна експортувала до Європи 7.7 млн. т. кукурудзи та 1,8 млн т. ріпаку. Значною перешкодою на шляху до безперервного експорту сировини європейським країнам є те, що в Україні відсутнє науково обґрунтоване дослідження, яке б містило дані щодо кількості парникових викидів, що вивільняється в атмосферу під час вирощування ріпаку та кукурудзи. Таке дослідження дозволить виробникам біопалива з ЄС враховувати вимоги Директиви 2009/28/ЄС від 23 квітня 2009 року «Про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел» та імпортувати сировину з України на значно вигідніших фінансових умовах для українських експортерів

Міністерство аграрної політики та продовольства

- Ініціювати проведення дослідження щодо кількості парникових викидів, що вивільняється в атмосферу під час вирощування ріпаку та кукурудзи в Україні;
- Провести переговори з Європейським Союзом щодо використання даних, наведених в такому дослідженні під час імпорту європейськими виробниками біопалива сировини з України
- Необґрунтовані вимоги Держпродспоживслужби щодо карантину рослин

Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів

Врегулювання на законодавчому рівні переліку суб'єктів господарювання (за визначеними критеріями ступенів ризику) окремих питань перевірки по окремим критеріям

- Включення до нормативних документів «первинного виробника продуктів рослинного походження» в перелік суб'єктів, щодо яких проводиться державний контроль (нагляд) та інспектування Держпродспоживслужбою

- Запровадження критеріїв та механізму інспектування і контролю за санітарним законодавством у сфері карантину рослин до збору врожаю.

* * *

Харчова промисловість

- стимулювання розвитку перспективних секторів харчової промисловості через запровадження спеціальних податкових режимів і забезпечення пільгових умов доступу до виробничої інфраструктури в межах індустріальних парків, регіональних і виробничих кластерів, технологічних платформ тощо;

- гармонізація українських стандартів відповідно до міжнародних вимог безпеки та якості продукції харчової промисловості, впровадження на підприємствах харчової промисловості міжнародних систем управління безпекою харчових продуктів, що повинно бути підтверджено одним з міжнародних сертифікатів на системи менеджменту безпеки харчових продуктів: FSSC 22000, IFS, BRC, GlobalGAP, SQF;

- розроблення заходів стимулювання попиту (зменшення доходів споживачів не просто обмежує обсяги споживання, а призводить до переорієнтації попиту на користь товарів зі значним вмістом дешевих замінників сировини тваринного і рослинного походження, значним вмістом консервантів, штучних ароматизаторів, барвників та інших домішок, що потрапляють на наш ринок переважно з імпортом;

- ліквідація прихованого імпорту промислових харчових продуктів через запровадження спеціального маркування для продукції, що вироблена в Україні з української ж сировини.

Спиртова галузь

Вважається за необхідне забезпечити;

1. Підготовку (із можливим залученням зовнішніх радників) державної програми розвитку спиртової галузі із визначенням усіх складових її реформування (у т.ч. впровадження новітніх технологій комплексної переробки сировини, енергозбереження та екологізації), та економічно обґрунтованих фіскальних стимулів тощо.

2. Проведення прозорості та конкурентної приватизації підприємств спиртової та лікеро-горілчаної промисловості, що сприятиме детінізації та демонополізації ринку спирту і лікеро-горілчаної продукції, мінімізації масштабних корупційних проявів на державних підприємствах.

3. Сприяння цифровій трансформації державного контролю за виробництвом, обігом та збутом спирту в Україні.

4. Створення сприятливих умов для розвитку ринку спирту етилового із урахуванням законодавства ЄС і європейського досвіду, вдосконалення акцизної політики із врахуванням платоспроможності населення та потреб в імпортозаміщенні.

5. Стимулювання поступового розвитку ринку біоетанолу (біопалива) шляхом встановлення чітко визначеного порядку його виробництва і реалізації, поетапного збільшення обов'язкової частки біоетанолу (біопалива) у загальному споживанні призначеного для транспортної сфери палива.

ПІДТРИМКА МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ, РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Малий та середній бізнес дає роботу до 73% зайнятих на підприємствах України та створює до 60% загальної додаткової вартості (2016 рік). Водночас сьогодні мале та середнє підприємництво найбільше потерпає від адміністративного тиску та зловживань з боку фіскальних і контролюючих органів та існує в умовах утрудненого доступу до фінансових ресурсів.

Вважаємо, що для забезпечення підтримки і розвитку малого та середнього бізнесу в країні також необхідно:

- Реалізувати норми Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618-VI;
- Забезпечити неухильну реалізацію Стратегії розвитку малого та середнього бізнесу, зокрема через впровадження відповідних регіональних програм розвитку малого та середнього бізнесу;
- Не допускати обмеження видів діяльності, що застосовують спрощену систему оподаткування.
- Забезпечити терміновий розгляд та прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання адміністративної відповідальності за порушення трудового законодавства», №5711 від 25.01.2017 року.
- Впровадити у сферу нормативно-правового регулювання діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва, у тому числі заснованих внутрішньо переміщеними особами, принципу «спочатку подумай про малий бізнес», який отримав поширення у праві ЄС та сутність якого полягає у врахуванні інтересів МСП на ранніх стадіях розробки нормативно-правових актів, які матимуть вплив на здійснення господарської діяльності. Крім того, використання цього принципу у правотворчій роботі передбачає: 1) обов'язкове проведення консультацій та слухань з МСП під час розробки проектів нормативно-правових актів у сфері господарювання; 2) застосування «МСП тесту»; 3) забезпечення законодавчої визначеності для МСП шляхом встановлення єдиних дат набрання чинності нормативно-правових актів.

За офіційними даними Міністерства соціальної політики України, станом на 25 червня 2018 року, взято на облік 1 512 755 переселенців. Згідно моніторингу, проведеного Міжнародною організацією з міграції, ситуація із зайнятістю ВПО в червні 2018 р. дещо погіршилася. Частка працевлаштованих ВПО становила 42%, що на 6% менше від показників за березень 2018 року. Потребує вирішення проблема відтоку кадрового потенціалу з підконтрольних органам державної влади України територій Луганської та Донецької областей.

Мінсоцполітики, МЕРТ

1. Сприяти в рамках соціальної адаптації учасників військових дій під час АТО забезпеченню їхньої зайнятості, створінню соціальних підприємств, залученню потенційних замовників їхньої продукції.
2. Створити умови для розвитку соціального підприємництва, самозайнятості ВПО, зокрема шляхом поширення дії експерименту із залучення до роботи членів малозабезпечених сімей та внутрішньо переміщених осіб (Постанова Кабінету Міністрів України №1154 від 02.12.2015 року) на територію всієї країни;
3. Розробити місцеві програми, які передбачатимуть стимулюючі заходи (за рахунок місцевих бюджетів) для окремих категорій спеціалістів – ВПО;
4. Забезпечити доступність робочих місць для випускників – молодих спеціалістів ВПО, шляхом закріплення на законодавчому рівні стимулів для роботодавців.

СПРИЯННЯ ЕКСПОРТУ

Необхідно об'єднати зусилля бізнесу та уряду для максимальної реалізації зовнішньоекономічного потенціалу України, підтримки експортоорієнтованих галузей народного господарства та використовувати усі наявні інструменти для нарощування експорту української продукції, розширення горизонтів поставок продукції. До таких інструментів належать:

- Законодавче, нормативне та ресурсне забезпечення запуску діяльності ЕКА. Неухильне Виконання ст.13. Закону України Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту, № 1792-VIII від 20 грудня 2016 року, щодо утворення КМУ Експортно-кредитного агентства
- Прискорення адаптації технічних регламентів, стандартів до норм ЄС з метою зниження виробничих, комерційних та інвестиційних ризиків, пов'язаних з втратою традиційних ринків на сході.
- Можливість здійснення експортного кредитування імпортера-покупця на оплату закупівель (фактично це один із механізмів відстрочки платежу за поставлену продукцію). Реалізація цього механізму поки неможлива внаслідок чинної системи валютного регулювання в Україні.
- Продовження курсу на лібералізацію валютного регулювання :

недопущення встановлення дискримінаційних заходів для українських суб'єктів господарювання самими державними органами внаслідок продовження практики невинуватеної зарегульованості валютного законодавства;

спрощення участі у державних тендерах за кордоном, зокрема, закріплення строків повернення валютної виручки відповідно до термінів оплати, встановлених у зовнішньоекономічних контрактах з суб'єктами державної форми власності інших країн;

спрощення можливості відкриття філіалів за кордоном з метою супроводження експортних контрактів, здійснення сервісного обслуговування товарів з високою доданою вартістю, організації маркетингової діяльності, участі у тендерах.

Стратегічною метою такого регулювання є формування комплексу правових та політичних заходів для стимулювання безпечного зростання та конкурентоспроможності українських промислових виробників на основі: стимулювання розвитку нішевих галузей, спроможних зайняти унікальне місце в глобальних ланцюгах доданої вартості у вузьких сферах спеціалізації; стимулювання експорту продукції з високим ступенем переробки.

- Доступ до отримання інформації для участі у тендерах ЄС через українські державні портали з можливим створенням сервісу автоматичного перекладу з мов країн-учасниць, що було б додатковим поштовхом для українських компаній збільшити та диверсифікувати свої експортні потоки, продемонструвало б спільне прагнення держави та бізнесу до справжньої економічної інтеграції з перспективним для України ринком товарів, робіт і послуг в ЄС.
- Забезпечення ефективного використання механізму Ради експортерів та інвесторів при МЗС для виходу на зовнішні ринки продукції українських виробників; відновлення роботи торговельно-економічних місій у складі закордонних дипломатичних установ, особливо в країнах, з якими сформувався від'ємне торговельне сальдо.
- Проведення аналізу економічної ефективності та наслідків запровадження зон вільної торгівлі як щодо угод, які були підписані нещодавно, так і щодо угод, що знаходяться у процесі узгодження із залученням профільних експертних установ та представників роботодавців.
- Інформаційно-комунікативне забезпечення підтримки торговельно-економічного співробітництва: можливості електронної комерції (малий експорт), сприяння пошуку іноземних партнерів, співпраця в форматі B2B та інших форм стимулювання експорту тощо.

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНИХ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ, РЕГУЛЮВАННЯ ІТ-ГАЛУЗІ ТА СФЕРИ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

У структурі ВВП України частка підприємств 5-го технологічного укладу (мобільний зв'язок, мікроелектроніки та ІТ) залишається невеликою.

Слабке впровадження високих технологій, відсутність інноваційної інфраструктури, низька інноваційна активність – все це унеможлиблює характеризувати будь-який з регіонів України як високотехнологічний.

Експерти зазначають, що сьогодні стан розвитку ІКТ в Україні значно випереджає стан розвитку законодавства у цій сфері.

Водночас, стан розбудови інформаційного суспільства та сфери ІКТ в Україні у порівнянні зі світовими тенденціями є недостатнім і не відповідає стратегічним цілям розвитку України.

Законодавство у сфері телекомунікацій не відповідає ні потребам операторів, провайдерів телекомунікацій, ні інтересам споживачів телекомунікаційних послуг.

Пріоритети стратегічного розвитку України, особливо щодо захисту прав, свобод і безпеки громадян в інформаційній сфері, відмова від ідей посилення інформаційного контролю, не знаходять свого місця в низці законопроектів та проектах нормативно-правових актів.

Пропонується вжити таких заходів:

Державні електронні ресурси

- запровадження ефективної системи електронного урядування в Україні шляхом застосування сучасних інноваційних підходів, методологій та технологій (у тому числі Інтернету речей, грід-, хмарних та туманних (fog computing) технологій, Blockchain, Mobile ID, shareding economy, просування методики опрацювання даних великих обсягів (Big Data);
- вдосконалення систем електронних, електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації в Україні;
- визначення на законодавчому рівні порядку взаємодії державних інформаційних ресурсів, а також технологічної нейтральності, вільного вибору програмного забезпечення і постачальників послуг;

- внесення змін до законодавства щодо ліквідації дублювання функцій, пов'язаних з електронним урядуванням (Державне агентство з питань електронного врядування, Міністерство юстиції, НКРЗІ, Адміністрація Держспецзв'язку, Мінекономрозвитку (Єдиний державний портал адміністративних послуг), Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (захист персональних даних) тощо);
- вдосконалення механізмів ведення, перевірки якості подання та достовірності відомостей періодичного поновлення бази даних Державного реєстру виборців, з урахуванням нагальної потреби проведення перепису населення.

Регулювання ІТ-галузі та сфери зв'язку та інформатизації

- оголосити мораторій на прийняття законів і регуляторних актів, які наносять шкоду забезпеченню основних прав людини, зокрема вільного доступу громадян України до мережі Інтернет;
- скасувати розбіжності в законодавстві щодо припинення ліцензування в сфері телекомунікацій, яке втратило чинність з 1 січня 2018 року згідно з вимогами Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»;
- встановити реальну відповідальність (матеріальну, адміністративну, кримінальну) за неправомірні дії правоохоронних органів під час здійснення досудового розслідування;
- завершити розробку та затвердження Методик визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, взяти під контроль скасування органам місцевого самоврядування свої рішень, що не відповідають вимогам Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж»;
- створити умови (відсутні стимули) для впровадження сучасних технологій, більш ефективних з точки зору використання РЧР, розробити Методику розрахунку рентної плати за РЧР з урахуванням вимог ЄС (плата за адміністрування РЧР), що сприятиме зниженню рентної плати за радіочастотний ресурс до рівня середньосвітових ставок;
- створити умови для впровадження технологій забезпечення архітектурної, транспортної, інформаційної та інших форм доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, в тому числі з порушенням зору і слуху;
- завершити виконання заходів щодо:
 - розбудови національної ефірної цифрової мережі телевізійного мовлення стандарту DVB-T та DVB-T2;
 - вивільнення смуг частот цифрового дивіденду для розгортання LTE-мереж зв'язку;
 - запровадження технологій бездротової передачі цифрової інформації за допомогою електромагнітних хвиль радіодіапазону (цифрове радіо) у форматах DAB, DAB+, DRM.

У сфері кібербезпеки:

- завершити законодавче врегулювання питань забезпечення кібербезпеки і протидії кібертероризму, зокрема, щодо визначення та захисту об'єктів критичної інфраструктури, ушкодження яких може створювати ситуацію, загрозливу для національної безпеки;
- при розробці законів і нормативно-правових актів України у сфері кібербезпеки запровадити практики застосування дієвих механізмів міжнародно-правової відповідальності за кібертероризм;
- невідкладно прийняття проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посилення відповідальності за умисне пошкодження об'єктів телекомунікацій, припинення незаконного збагачення за допомогою операцій з металобрухтом), реєстр. № 8544 від 03.07.2018, через суттєве зростання крадіжок та пошкоджень телекомунікаційних мереж в Україні, що призводить до виникнення загроз надійності їх функціонування, знищення критичної інфраструктури держави та порушення системи управління, зокрема в зоні проведення операції Об'єднаних сил;
- невідкладно створити Національний центр оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України в умовах надзвичайної ситуації, надзвичайного та воєнного стану, та забезпечити його дієву взаємодію з центрами управління операторів телекомунікацій, в тому числі й іноземних;
- забезпечити передумови щодо переходу України в пост-антивірусний простір та створення національного програмного продукту наступного покоління (Next Generation) для захисту від шкідливого програмного забезпечення (Malware), що забезпечить захист від новітніх кіберзагроз в кіберпросторі України;
- створити єдину систему реагування на кіберзагрози та налагодити взаємодію між всіма ситуаційними центрами та центрами кіберзахисту в незалежності від структури (комерційний/державний);
- створити належну навчальну базу спеціалістів у галузі кібербезпеки та забезпечити підготовку висококваліфікованими фахівцями з питань кібер- та інформаційної безпеки у закладах освіти.

РОЗВИТОК ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

В умовах розбалансованої економіки треба визначити проривні інноваційно-інвестиційні пріоритети і ринки, на основі яких можна підготувати інноваційний ривок. До таких конкурентоспроможних пріоритетів слід віднести розвиток ринків енергетики на основі впровадження екологічно-чистих технологій замкнутого циклу (зниження енергетичної залежності, покращення екологічної безпеки); розвиток повних циклів сільськогосподарських виробництв і експорт продукції переробки на основі впровадження новітніх технологій замкнутого циклу з повним власним забезпеченням енергетичними ресурсами на основі переробки відходів в енергію. Всі ці пріоритети підпадають під загальний концепт «зелена модернізація» української економіки.

Наразі Україна відстає за рівнем використання відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) не лише від економічно розвинених країн світу (у т.ч. від країн Вишеградської групи), але й від загальносвітового показника. Частка ВДЕ у валовому кінцевому споживанні енергоресурсів у світі склала 20% у 2014 р., тоді як в Україні цей показник був на рівні 4,2%. Втім, рівень інвестицій у відновлювану енергетику в країні зростає, існують відповідні економічні стимули («зелений тариф», програми компенсації витрат на енергоефективні заходи).

Однією з головних перешкод для інтенсивного розвитку відновлюваної електроенергетики є нерозвинена мережа та її застаріла централізована концепція. За оцінками експертів, за сьогоdnішнього розвитку технологій ВДЕ в Україні здатні покрити до 80% попиту на електроенергію. За структурою виробництва електроенергії з ВДЕ у 2016 році: вітроенергетика – 52,1%, сонячна енергетика – 27,74%, мала гідроенергетика – 10,66%, біомаса /біогаз – 9,5%.

За даними Біоенергетичної асоціації України, економічно доцільний біоенергетичний потенціал складає близько 20 млн т у нафтовому еквіваленті., а у 2050 р. він може скласти 42 млн т н.е., що стане можливим за рахунок збільшення використання кукурудзи для виробництва біогазу, вирощування енергетичних культур та використання біогазу.

Є актуальним впровадження механізмів та інструментів, що можуть посприяти залученню близько 70 вітчизняних підприємств у машинобудування нових технологій та інвестицій через реалізацію «Дорожньої карти комплексного розвитку вітроенергетики та машинобудування України», що знаходиться на розгляді у КМУ. Крім того, цей проект гарантує додатковий обсяг інвестицій у машинобудівну промисловість в рамках виконання положень статті 17-3 Закону України «Про електроенергетику», якою передбачається надбавка до «зеленого» тарифу у разі використання компонентів вітротурбін, виготовлених на заводах України, що дозволить забезпечити фінансування підготовки виробництва компонентів вітротурбін, а також суттєво переозброїти вітчизняні машинобудівні заводи.

Надзвичайно високі енерговитрати непідйомним тягарем лягають на собівартість української продукції, роблячи її малоконкурентною. За даними Міжнародного енергетичного агентства, енергоемність ВВП України в 2,6 рази вище, ніж в країнах – членах Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Для порівняння: енерговитрати на опалення 1м² загальної площі становлять в Україні – 250-400 кВт год на м² у рік (рис. 4.2), водночас у Німеччині – 180, у країнах Скандинавії – 150, а у будинках, споруджених із застосуванням теплосберігаючих технологій – 60-80 кВт год на м² у рік.

Враховуючи критичний стан роботи із впровадження заходів енергозбереження пропонується:

- Розповсюдити програму компенсації затрат на термомодернізацію на будь-які джерела фінансування, а не тільки за рахунок кредитування з мотивацією не лише на придбання обладнання, матеріалів, а на кінцевий досягнутий ефект. Доцільно розглянути можливість використання механізму цільових державних, регіональних, місцевих або власних фондів, з яких здійснюються грантова підтримка заходів з енергомодернізації (Італія, Іспанія, Норвегія, Велика Британія, США, Японія тощо); податкові пільги (США, Німеччина, Південна Корея, Велика Британія, Японія, Канада) та податкові санкції (Китай).
- Підготувати банк проектів та рекомендацій з енергоефективності для населення та малого і середнього бізнесу (одночасно, тому що саме підприємці й будуть реалізовувати відповідні потреби домогосподарств).
- Провести якісний енергоаудит житлових приміщень, що має на меті надання допомоги у переобладнанні будівель з прорахуванням на коротку, середню і довгострокову перспективу, з проведення термомодернізації житла, оптимізації систем водопостачання та водовідводу, вибору одного чи кількох джерел енергопостачання (з можливістю чергування їх використання в залежності від сезону та тарифів), з виробництвом енергії на місцях (сонячні батареї, інші пристрої невеликого розміру), з вичерпаним переходом на енергоекономне обладнання (починаючи від діодних світильників, побутової техніки, завершуючи енергоефективним виробничим обладнанням).
- Забезпечити широкомасштабне впровадження автоматизованих індивідуальних теплових пунктів, які дозволяють при розподілі теплової енергії гнучко реагувати на зміну погодних умов. Модернізація систем

енергозабезпечення об'єктів ЖКГ може бути пов'язана також із розробкою і впровадженням гібридних систем електротеплозабезпечення багатопверхових будинків.

- Запровадити реальні економічні стимули для досконалих товаровиробників і надавачів послуг, які запровадили енерго- і ресурсозберігаючі технології, маловідходні, безвідходні та екологічно безпечні технологічні процеси, що забезпечили їм підвищення продуктивності виробництва та випуск продукції з поліпшеними характеристиками.
- Створити умови для енергетичної утилізації побутових відходів в Україні, що потребує опрацювання комплексу законодавчих змін (складові тарифу на переробку побутових відходів, визначення як джерела енергії палива, виготовленого у результаті переробки твердих побутових відходів, дотримання екологічних стандартів підприємств з енергетичної утилізації відходів, стимули для приватних капіталовкладень вітчизняним бізнесом тощо).

ДОСКОНАЛІСТЬ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Для перетворення вітчизняних організацій (підприємств, установ) на соціальноспрямовані і забезпечення їх конкурентоспроможності в умовах глобального насиченого ринку, а також для сприяння підвищенню ефективності реформ, конкурентоспроможності і сталого розвитку національної економіки необхідно невідкладно зробити наступне.

Прийняти Закон України «Про сприяння руху за ділову досконалість, конкурентоспроможність і сталий розвиток».

Внести зміни до Законів України про Кабінет Міністрів України, центральні і місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в частині їх відповідальності за постійне удосконалення власних систем менеджменту на засадах сучасних європейських підходів; сприяння постійному (безперервному) удосконаленню підвідомчих (закріплених) організацій.

Розробити та прийняти Концепцію державної політики у сфері ділової досконалості та системного менеджменту організацій (підприємств, установ) та Концепцію державної політики у сфері безпеки та якості продукції (послуг).

Розробити та прийняти державну цільову програму з питань створення сприятливих умов для розгорання в Україні руху за ділову досконалість, конкурентоспроможність і сталий розвиток, передбачивши:

- створення науково-методичних та нормативних засад розвитку руху за ділову досконалість, конкурентоспроможність і сталий розвиток в Україні;
- створення організаційно-економічних механізмів мотивації та заохочення організацій до удосконалення на засадах концепцій і моделі досконалості EFQM (Європейського фонду менеджменту якості), моделі CAF (Загальна схема оцінювання, Common Assessment Framework), міжнародних стандартів на цільові системи менеджменту та кращої ділової практики;
- удосконалення систем навчання у ВНЗ та підвищення кваліфікації фахівців, зокрема керівників вищого рівня законодавчої і виконавчої влади, з питань ділової досконалості і системного менеджменту; перепідготовку викладачів з менеджменту та підтвердження їх кваліфікації із забезпеченням міжнародного визнання;
- створення інфраструктури сприяння організаціям в удосконаленні, зокрема визначення та закріплення відповідних функцій за органами виконавчої влади;
- започаткування у двох-трьох регіонах України пілотних проектів з опрацювання підходів щодо забезпечення конкурентоспроможності і сталого розвитку економік на засадах сприяння руху за досконалість.

ЗМІЦНЕННЯ ПОЗИЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ У ТОРГІВЛІ З ЄВРОСОЮЗОМ

У I півріччі 2018р. експорт товарів до країн ЄС становив 9791,5 млн.дол. США і збільшився порівняно з I півріччям 2017р. на 19,2% (на 1574,1 млн.дол.), імпорт – 10768,9 млн.дол. та збільшився на 12,4% (на 1191,4 млн.дол.). Негативне сальдо становило 977,4 млн.дол. (у I півріччі 2017р. також негативне – 1360,1 млн.дол.). У загальному обсязі зовнішньоторговельних операцій частка країн ЄС становила в

експорті 42,1%, в імпорті – 41,5% (у I півріччі 2017р. відповідно 39,8% і 42,3%).

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали продукція агропромислового комплексу та харчової промисловості – 25,8% від загального обсягу експорту, недорогоцінні метали та вироби з них – 24,4%, у т.ч. чорні метали та вироби з них – 23,1%, механічні та електричні машини – 15,2%.

Значною мірою такі зміни стали результатом імплементації в Україні європейської системи стандартизації. Втім, аналіз ситуації засвідчує, що така імплементація вимагає не тільки зусиль відповідних державних органів щодо зміни нормативних актів, але й конкретних дій з боку підприємницьких кіл, які забезпечували б функціонування нової системи стандартизації за їх безпосередньої та активної участі.

В умовах дерегуляції заслуговує на увагу необхідність вдосконалення ринкового контролю, що на практиці забезпечить прискорене впровадження гармонізованих стандартів тими національними виробниками, які здатні й надалі підтримувати своїми коштами діяльність національної системи стандартизації.

Існують й інші економіко-правові фактори, які наразі стримують вельми потужний потенціал Угоди. Серед них такі:

недостатня активність законотворчої роботи з імплементації правових актів ЄС до законодавства України. Протягом минулого року Україна ухвалила 23 основних євроінтеграційних закони, проте цього явно недостатньо. В низці секторів «залишаються значні відставання». Аналіз представленого 23 лютого 2018 року урядового звіту про виконання Угоди про асоціацію свідчить про те, що минулого року не вдалося реалізувати більше половини запланованої законодавчої роботи на інтеграційному напрямку.

низький рівень відкритості ринків збуту на території ЄС для вітчизняних суб'єктів господарювання, що зумовлюється незначними обсягами безмитних квот по групам товарів, які є пріоритетними для зовнішньоторговельних відносин (з одночасною заборорою доступу на ринок ЄС по тим групам товарів, які є стратегічно важливими для розвитку експорту власних товаровиробників) тощо.

Беручи до уваги сучасний стан української економіки, зокрема, нестачу фінансових ресурсів та низькі кредитні рейтинги країни, підприємствам буде важко залучити необхідні кошти (в тому числі, у формі прямих іноземних інвестицій) для фінансування переходу на нові технічні стандарти. При цьому Угода про асоціацію не передбачає спеціальної програми фінансової допомоги для вирішення цієї проблеми. У зв'язку з цим виникає термінова потреба у створенні системи фінансової підтримки переходу на нові європейські стандарти, а також розробці і забезпеченні послідовної реалізації Національної програми адаптації української економіки до умов вільної торгівлі з ЄС (стандарти, технічні регламенти, модернізація), а також розроблення «дорожньої карти» імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

З метою поглиблення співпраці між Україною та ЄС необхідно заручитися підтримкою від ЄС для реалізації наступних заходів:

- Укладання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (ACAA) у пріоритетних секторах промисловості та її подальше поширення на інші сектори промисловості;
- Розроблення загального національного термінологічного документу з урахуванням усіх сфер економіки з актуалізацією термінології згідно європейських нормативних документів та створення єдиної електронно-інформаційної бази нормативних документів.
- Забезпечення фінансування участі представників національних технічних комітетів стандартизації у міжнародних та європейських організаціях зі стандартизації

Заслугують на увагу пропозиції до уряду низки промислових асоціацій та потужних підприємств щодо необхідності ініціювання переговорів з європейською стороною стосовно

- розширення доступу українських підприємств для участі в державних закупках Євросоюзу;
- збільшення квот на безмитну поставку сільськогосподарської продукції на європейський ринок в рамках спільної аграрної політики між Україною та Європейським Союзом;
- дострокової лібералізації імпорتنих мит ЄС на автомобілі, вироблені в Україні;
- вдосконалення та конкретизації умов визначення походження деталей та комплектуючих виробів, що використовуються при виробництві складної техніки;
- створення спільних пунктів пропуску на кордонах з ЄС та започаткування спеціальних дозволів на перетин кордонів товарів, що використовуються для виробництва товарів та послуг по спільних контрактах українських та європейських компаній.

Ключові заходи у 2018 році

У лютому в УСПП відбувся круглий стіл «**Зниження портових зборів як необхідна умова підвищення конкурентоздатності українського експорту та розвитку економіки**». Представники галузевих асоціацій, експертних організацій, Мінінфраструктури та Світового банку обговорили шляхи підвищення конкурентоспроможності українських морських портів. Учасники запропонували подальше зниження портових зборів на 54%, що допомогло б виробникам всіх галузей та згенерувало б для економіки України 825 млн. доларів або майже 1% ВВП. Відзначимо, що портові збори в Україні значно вищі, ніж в інших портах регіону. Ділова спільнота також закликала уряд затвердити Стратегію розвитку морських портів до 2038 року.



Представники бізнесу, наукових інституцій, експерти звернулися до уряду і парламенту з вимогою пришвидшити прийняття важливих рішень: доопрацювати Стратегію розвитку індустрії, відкрити механізми доступу бізнесу до фінансових ресурсів, раз і назавжди покінути з тиском правоохоронних органів на підприємництво. Про це йшлося на спільному розширеному засіданні Антикризисної ради громадських організацій України та Правління УСПП у березні 2018 року. Минулого року ділова спільнота затвердила «Платформу економічного патріотизму» – рекомендації керівництву країни щодо пришвидшення темпів економічного розвитку. Окремі із запропонованих рішень вже враховані: розстрочка ввізного ПДВ на обладнання, зниження ставок портових зборів на 20%, довгоочікуваний запуск створення ЕКА тощо. Втім, вказані рішення уряду здебільшого становлять «точкові» заходи. УСПП ініціював засідання Національного комітету з промислового розвитку під головування прем'єр-міністра В.Гройсмана з питань стратегії розвитку індустрії. Однак окремого засідання КМУ, НБУ разом з діловою спільнотою щодо полегшення доступу до фінансових ресурсів так і не відбулося, хоча існує урядове рішення провести спеціальне засідання з цього приводу до 1 липня 2017 року.

Український автопром занепадає: за останні 10 років використання виробничих потужностей становить лише 2% від створених, втрачено до 200 тисяч робочих місць в автомобілебудуванні та суміжних галузях. Україні вигідно було б реалізувати програми імпортозаміщення та запропонувати власні потужності світовим виробникам, які можуть забезпечити сотні мільйонів доларів податкових надходжень в бюджет та розвиток належного технологічного рівня економіки країни. Про це йшлося у квітні на круглому столі в УСПП, присвяченому **відродженню вітчизняного автопрому**. Серед учасників – голова парламентського комітету з промислової політики В.Галасюк, президент УСПП А.Кінах, президент «Укравтопрому» М.Резнік, керівники компаній «Укравтопром», «Єврокар», «Укравто» тощо. Учасники запропонували прийняти комплексний закон «Про підтримку вітчизняного автомобілебудування шляхом створення автомобільного кластеру». Йому має передувати урядова концепція розвитку автопрому, низка рішень щодо відновлення рівня професійно-технічної освіти для підготовки кадрів та ін. Резолюція круглого столу спрямована до уряду та парламенту.



В травні 2018р. в УСПП відбувся круглий стіл «**Збереження потенціалу виробництва мінеральних добрив в Україні**» за участі експертів Союзу хіміків, ФРУ, Української аграрної конфедерації та чисельних виробників. Йшлося про критичну ситуацію в сфері мінеральних добрив, необхідність невідкладного захисту національного виробника від демпінгового та зростаючого імпорту. Фахівці вимагали від уряду розробити

довгострокову Програму агрохімічного забезпечення АПК, реалізація якої б вирішила проблему відродження виробництва мінеральних добрив в Україні. Однак ситуація з того часу не змінилася, і підготовка агрогосподарств до нового сезону 2019р. супроводжується «заощадженням» фермерами добрив через високу ціну, що загрожує суттєвим зниженням майбутнього врожаю. У листопаді народні депутати разом із представниками галузі звернулися до уряду з вимогою передбачити в державному бюджеті на 2019 рік додаткове фінансування для часткової компенсації сільгоспвиробникам вартості фактично використаних ними мінеральних добрив, що придбані у вітчизняних товаровиробників.

Завдяки тиску УСПП, роботодавців і ділової спільноти у квітні 2018р. відбулося засідання Національної тристоронньої соціально-економічної ради, де були розглянуті питання збереження трудового потенціалу країни, в тому числі – розвиток мережі профтехосвіти. Ділова спільнота вимагає прийняття державної стратегії розвитку національного ринку праці.

Українська економіка має вкрай невисокі темпи зростання. Ділова спільнота переконана, що вийти із кризи можливо, до того ж – вже в найближчі рік-два досягнути показників приросту 6-8% ВВП щороку. Для цього потрібно запровадити стимули для розвитку підприємництва, модернізації окремих галузей промисловості, реалізувати якнайширшу підтримку експортерів. Про це йшлося на спільному засіданні Антикризової ради громадських організацій України та УСПП влітку 2018 року.

Промисловці звернулися до парламенту із закликом розглянути як першочергові законопроекти про індустріальні парки (№ 2554а-д та № 2555а-д), про запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (№6677), про реєстр заяв про повернення суми бюджетного відшкодування (№7518). Окремо в УСПП та Антикризовій раді напостоюють на вимозі виділити в бюджеті кошти на формування статутного капіталу Експортно-кредитного агентства та фінансове забезпечення його діяльності.



Український бізнес готує невідкладні пропозиції для уряду та парламенту щодо пріоритетів розвитку вітчизняної економіки. Десятки галузевих організації надіслали значну кількість

доповнень до комплексного документу – «Платформи економічного патріотизму», що був ухвалений минулого року УСПП. Серед першочергових завдань – прийняття Стратегії промислового розвитку, відновлення кредитування бізнесу, запуск Експертно-кредитного агентства та послідовне зняття регуляторних бар'єрів. Промислова спільнота на засіданні Антикризової ради громадських організацій

України та УСПП у листопаді розглянула проект комплексної промислової стратегії розвитку країни, який представив віце-президент УСПП В.Новицький, проблеми розвитку морських, річних портів та суднобудівної галузі.

Президент УСПП Анатолій Кінах зауважив: всі затверджені пропозиції будуть внесені до «Платформи економічного патріотизму» та відправлені уряду, парламенту, президенту. Він наголосив: бізнес буде домагатися того, щоб політичні сили – кандидати на президентських, парламентських виборах – взяли на себе зобов'язання реалізовувати положення «Платформи», підтримуючи ефективний діалог з підприємництвом



Економічна співпраця України та Литви показує стабільно високі показники зростання: 2017 року +40%, 2018р. – ще 20%. За попередній рік взаємна торгівля перетнула позначку в 1 млрд. доларів. УСПП та Конфедерація промисловців Литви (КПЛ), які активно просувають ділове співробітництво, провели у грудні 2018 року традиційний IV Українсько-литовський економічний форум, участь у якому беруть представники урядів та бізнес обох країн. Низка проектів, яку вже реалізують партнери – з водоочищення, енергозбереження, освітніх семінарів для підприємців з екологічних норм ЄС тощо, буде доповнена новими ініціативами.

Так, у рамках форуму УСПП та КПЛ підписали додатковий меморандум, де йдеться про впровадження технологій індустрії 4.0 (3D-друк, блокчейн, «хмарні» технології та ін.) для великого, малого і середнього бізнесу. Литовські партнери УСПП готові передати необхідне програмне забезпечення та проконсультувати українських спеціалістів.



Електронна версія документу
представлена на сайті УСПП
<http://uspp.ua>

Антикризова рада громадських організацій України
відкрита до діалогу та врахування можливих зауважень та пропозицій
(e-mail: uspp@uspp.org.ua)